

Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

“ΟΙ ΕΙΣΡΟΕΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ. ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ”

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ:

ΤΣΑΒΑΡΗ ΣΤΥΛΙΑΝΗ

ΠΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΙΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:

Δρ. Ι. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ

ΠΑΤΡΑ 2000

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	5993
----------------------	------

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρακάτω μελέτη ξεκίνησε και ολοκληρώθηκε μέσα στα πλαίσια των σπουδών μας στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι. Πατρών.

Σκοπός μας είναι να μελετήσουμε τις χρηματικές δοσοληψίες της χώρας μας με την Ευρωπαϊκή Ένωση στα πλαίσια της πορείας για την οικονομική και κοινωνική σύγκλιση.

Για το σκοπό αυτό ερευνήθηκαν όλα τα στοιχεία που συνθέτουν την υπάρχουσα κατάσταση. Βέβαια υπήρξαν δυσκολίες στη συλλογή στοιχείων λόγω της ιδιαιτερότητας του θέματος. Παρά τις δυσκολίες αυτές την προσπάθεια μας διευκόλυνε η προθυμία όσων ζητήσαμε τη βοήθεια τους. Ευχαριστούμε, λοιπόν θερμά τον άνθρωπο που στάθηκε δίπλα μας από την αρχή ως τη διεκπεραίωση της εργασίας μας, τον εισηγητή του θέματος Δρ. Ι. Χρηστίδη. Επίσης να ευχαριστήσουμε θερμά τους υπαλλήλους της Βιβλιοθήκης του Τ.Ε.Ι. Πατρών για τη βοήθεια τους στη συλλογή της απαιτούμενης βιβλιογραφίας, καθώς και τον κ. Στρατάκη Ηρ. Προϊστάμενο του τμήματος του Γενικού Λογιστηρίου της Νομαρχίας Δωδεκανήσου, όπως και τον κ. Ουζουνίδη Η. του Εμπορικού Επιμελητηρίου Δωδεκανήσου για την πολύτιμη βοήθεια του σε θέματα που αφορούσαν την συλλογή στοιχείων από το διαδίκτυο.

Τέλος, θα ευχαριστήσουμε τις οικογένειες μας τόσο για την ηθική όσο και για την υλική στήριξη που μας προσέφεραν. Αφιερώνουμε την εργασία αυτή στους πολυαγαπημένους μας γονείς Δημήτρη & Αναστασία Πουλοπούλου, Λευτέρη & Κονδύλω Τσαβαρή.

Με τιμή,

Πουλοπούλου Μαρία

Τσαβαρή Στυλιανή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	1
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
ΜΕΡΟΣ Α: Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι: ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΕ	10
1.1 ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ	10
1.1.1 ΚΟΙΝΗ ΣΤΟΧΟΙ	10
1.1.2 ΜΟΡΦΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	11
1.1.3 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	12
1.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΣ (ΕΓΤΠΕ).....	13
1.2.1 ΕΓΤΠΕ-ΤΜΗΜΑ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ	13
1.2.2 ΕΓΤΠΕ- ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ.....	14
1.3 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΤΠΑ).....	16
1.3.1 ΣΤΟΧΟΙ	16
1.3.2 ΜΕΤΡΑ	17
1.3.3 ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	19
1.4 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ (ΕΚΤ)	20
1.4.1 ΣΤΟΧΟΙ	21
1.4.2 ΜΕΤΡΑ	22
1.4.3 ΔΑΠΑΝΕΣ	23
1.4.4 ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ	23
1.5 ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	24
1.5.1 ΣΤΟΧΟΙ	24
1.5.2 ΜΕΤΡΑ	24

1.5.3 ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ-ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ	25
1.6 ΕΞΟΔΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΙΔΙΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΕΞΟΔΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	28
2.1 ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΙ ΔΑΣΜΟΙ	28
2.2 ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΖΑΧΑΡΗΣ ΚΑΙ ΙΣΟΓΛΥΚΟΖΗΣ	29
2.3 Φ.Π.Α	29
2.4 ΕΘΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΒΑΣΕΙ Α.Ε.Π	30
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	31
 ΜΕΡΟΣ Β: Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	38
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ	31
ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	38
1.1 ΕΓΤΠΕ	39
1.1.1 ΕΓΤΠΕ- ΤΜΗΜΑ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ	40
1.1.2 ΕΓΤΠΕ- ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ	43
1.2 ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	43
1.3 ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (ΚΠΣ)	44
1.3.1 ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΠΣ 1989-1993 (DELORS I)	46
1.3.2 ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΠΣ 1994-1999 (DELORS II)	50
1.3.3 ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΙΣΡΟΕΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	52
1.4 ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ	56
1.5 ΕΤΠΑ	61
1.6 ΕΚΤ	62
1.7 ΕΞΟΔΑ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΙΔΙΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ.....	64 65

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ.....	66
2.1 ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΙ ΔΑΣΜΟΙ	66
2.2 ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΖΑΧΑΡΗΣ ΚΑΙ ΙΣΟΓΛΥΚΟΖΗΣ.....	67
2.3 ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΦΠΑ	68
2.4 ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΕΠ	69
2.5 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ.....	70
2.6 ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΚΤΟΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	70
ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ.....	72
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	74
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	90

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συμμετοχή της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνεπάγεται αφ' ενός την απόληψη και διαχείριση σημαντικών πόρων που παρέχονται στη χώρα από διάφορα κοινοτικά ταμεία και αφ' εταίρου την διάθεση μέρους των εθνικών δημοσιονομικών εσόδων για τη χρηματοδότηση του Κοινοτικού Προϋπολογισμού (ΚΠ). Είναι γεγονός ότι, για τις λιγότερο εύπορες χώρες, η θέση τους στο δημοσιονομικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ιδιαίτερη οικονομική σημασία. Οι διαχρονικές εξελίξεις και μεταβολές στο ύψος και τη δομή των χρηματικών δοσοληψιών της Ελλάδος με την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αποτέλεσμα της κοινοτικής πολιτικής, της πολιτικής και των διαδικασιών που ακολουθούνται σε εθνικό επίπεδο και, τέλος, της διάρθρωσης και των προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας. Ο ρόλος των χρηματικών απολήψεων από την ΕΕ καθίσταται σημαντικότερος κατά την πορεία προς την Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), εφόσον αυτές μπορούν να αντισταθμίσουν την ενδεχόμενη, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμη, επιδείνωση των περιφερειακών ανισοτήτων σε βάρος των λιγότερο ανεπτυγμένων χωρών.

Οι εισροές στην Ελλάδα από τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό αντιπροσωπεύουν σημαντικό ποσοστό του εθνικού εισοδήματος και του ισοζυγίου πληρωμών και συμβάλλουν τόσο στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας μέσω της χρηματοδότησης επενδύσεων όσο και στην ενίσχυση του εισοδήματος ορισμένων ομάδων του πληθυσμού, όπως π.χ. μέσω των αγροτικών επιδοτήσεων. Περισσότερο από το 50% των εισροών από την Ευρωπαϊκή Ένωση προέρχεται σήμερα από το Τμήμα Εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) και το υπόλοιπο κυρίως απ' τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής, στο

πλαίσιο του πακέτου DELORS II, το οποίο καλύπτει την επταετία 1993-1999.

Η εισροή κοινοτικών πόρων στην Ελλάδα θα εξακολουθήσει και στο μέλλον, πρώτον, διότι θα συνεχιστούν, αν και με χαμηλότερους ρυθμούς ανόδου, οι εισροές από το Τμήμα Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ, δεύτερον, επειδή τα κονδύλια απ' το πακέτο DELORS II θα συνεχίσουν να εισρέουν μέχρι το τέλος του 2001 και, τρίτον, αφού μετά τη λήξη του πακέτου DELORS II θα ισχύσει το πακέτο SANTER που θα καλύψει την περίοδο 2000-2006. Παρά το χρηματοδοτικό κόστος της νέας διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τις χώρες της Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης, το πακέτο SANTER θα εξασφαλίσει σημαντικά ποσά για τις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το 1^ο πακέτο DELORS αποσκοπούσε στην επίτευξη των στόχων της Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης, ενώ το 2^ο αποσκοπεί στην επίτευξη των στόχων της Συνθήκης του Μάαστριχτ. Ειδικότερα, εξετάζονται η δημοσιονομική πειθαρχία στον αγροτικό τομέα, η αύξηση των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων, τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης και τα νέα χρηματοδοτικά μέσα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως το Ταμείο Συνοχής.

Το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών του Κοινοτικού Προϋπολογισμού κατευθύνεται στην επιδότηση των τιμών των αγροτικών προϊόντων μέσω του Τμήματος Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ, στα πλαίσια της λειτουργίας της ΚΑΠ. Το 1985 οι δαπάνες αυτές έφθασαν να αντιπροσωπεύουν το 70% περίπου των συνολικών δαπανών. Κατόπιν το ποσοστό αυτό άρχισε να μειώνεται σταδιακά. Αντίθετα, το ποσοστό των δαπανών που διακινούνται μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων, δηλαδή του Τμήματος Προσανατολισμού του ΕΓΤΠΕ, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ), και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), παρουσίασε σημαντική αύξηση τα τελευταία χρόνια, παρότι παραμένει χαμηλό. Ο αναπροσανατολισμός

των δαπανών προς όφελος των διαρθρωτικών δαπανών και εις βάρος του Τμήματος Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ συνδέεται με τις 2 μεταρρυθμίσεις της δημοσιονομικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γνωστές πλέον ως «πακέτα DELORS», οι οποίες περιέλαβαν μεταξύ άλλων, αύξηση των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων.

Το Πρωτόκολλο για την Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή που προσαρτήθηκε στη Συνθήκη του Μάαστριχτ προέβλεψε τη συγκρότηση, πριν από τις 31/10/1993, ενός Ταμείου Συνοχής το οποίο χρηματοδοτεί προγράμματα για την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων στα Κράτη-Μέλη στα οποία το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι χαμηλότερο του 90% του Κοινοτικού μέσου όρου (Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισπανία, Πορτογαλία).

Επίσης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου (12-13/12/1992) αποφάσισε την ίδρυση ενός Χρηματοδοτικού Μέσου Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ), το οποίο χρηματοδοτεί έργα υποδομής στην Αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια.

Τονίζεται ότι τα χρηματικά ποσά που χορηγούν τα Κοινοτικά Ταμεία στα Κράτη-Μέλη αποτελούν δωρεάν μεταβιβάσεις και όχι δάνεια. Παράλληλα, υπάρχουν δυνατότητες δανεισμού από ορισμένα εκτός προϋπολογισμού όργανα, όπως η ΕΚΑΧ (Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα), η ΕΚΑΕ (Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας), η ΕΤΕ (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων). Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου αποφάσισε επίσης την ίδρυση ενός χρηματοδοτικού οργάνου, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων (ΕΤΑΕ), στο οποίο συμμετέχουν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η ΕΤΕ και άλλοι Ευρωπαϊκοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.

Σχετικά με την κατανομή των εσόδων του Κοινοτικού Προϋπολογισμού κατά προέλευση πόρων, παρατηρούμε ότι η κυριότερη πηγή εσόδων προέρχεται από τον « τρίτο πόρο », δηλαδή από τη

φορολογητέα βάση του ΦΠΑ. Η πηγή αυτή κάλυπτε το 1996 περίπου το 50% των συνολικών εσόδων. Τα έσοδα από τις αγροτικές εισφορές και τους δασμούς αρχικά παρέμειναν σχεδόν στάσιμα και κατόπιν άρχισαν να μειώνονται. Ο ρυθμός αύξησης του ΦΠΑ, άρχισε να επιβραδύνεται κατά τα τελευταία χρόνια, ενώ αντίστοιχα, αυξάνεται η συμμετοχή της πηγής εσόδων με βάση το ΑΕΠ των Κρατών-Μελών.

Με το πρόβλημα της αύξησης των πόρων του Κοινοτικού Προϋπολογισμού σχετίζεται με το πρόβλημα της «διανομής» δηλαδή της σχετικής συμμετοχής κάθε Κράτους-Μέλους στα έσοδα και τις δαπάνες του Κοινοτικού Προϋπολογισμού. Η «αναδιανεμητική» λειτουργία του Κοινοτικού Προϋπολογισμού επιτελείται με τη μεταβίβαση πόρων από τα πλουσιότερα στα λιγότερο εύπορα Κράτη-Μέλη. Η ανάγκη για μία εντονότερη αναδιανεμητική λειτουργία του Κοινοτικού Προϋπολογισμού καθίσταται επιτακτική στα πλαίσια της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ). Τόσο το ύψος όσο και η δομή του ΚΠ θα πρέπει να εξασφαλίζουν τη διοχέτευση επαρκών πόρων στις οικονομίες εκείνες με τις μεγαλύτερες διαρθρωτικές αδυναμίες.

ΜΕΡΟΣ Α:

**Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : ΔΑΠΑΝΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

1.1 ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

Οι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί που διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για επιδοτήσεις δράσεων και έργων που πραγματοποιούνται μέσα στην κοινότητα και ανταποκρίνονται σε στόχους κοινού ενδιαφέροντος είναι κατά κύριο λόγο τα 3 Διαρθρωτικά Ταμεία :

1. το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), που αποβλέπει στη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων στην Κοινότητα.
2. το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), που αποβλέπει στην προώθηση της επαγγελματικής κατάρτισης εργαζομένων και ανέργων καθώς και στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.
3. το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΓΤΠΕ) – Τμήμα Προσανατολισμού, που αποβλέπει στην επιτάχυνση της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων καθώς και της ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών.

1.1.1 ΚΟΙΝΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Η κοινοτική διαρθρωτική δράση επικεντρώνεται σε 5 κοινούς στόχους:

1. Στόχος 1: Προώθηση της ανάπτυξης και διαρθρωτικής προσαρμογής των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών. Στο στόχο αυτό ανήκει όλη η ελληνική επικράτεια.

2. Στόχος 2: Μετατροπή των περιφερειών, παραμεθόριων περιοχών ή τμημάτων περιοχών (περιοχές απασχόλησης και αστικές κοινότητες), που πλήττονται σοβαρά από τη βιομηχανική παρακμή.
3. Στόχος 3: Καταπολέμηση της μακροχρόνιας ανεργίας (ανεργία για περίοδο μεγαλύτερη των 12 μηνών) και αφορά τα άτομα άνω των 25 ετών.
4. Στόχος 4: Διευκόλυνση της επαγγελματικής ένταξης των νέων κάτω των 25 ετών που αναζητούν εργασία .
5. Στόχος 5: Με την προοπτική της αναμόρφωσης της κοινής γεωργικής πολιτικής έχουμε τους εξής 2 υποστόχους:
 - 5 α) Επιτάχυνση της προσαρμογής των γεωργικών διαρθρώσεων και
 - 5 β) Προώθηση της ανάπτυξης των αγροτικών περιοχών .

Η παρέμβαση των ταμείων ανά στόχο είναι η εξής :

ΣΤΟΧΟΙ	ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ
Αριθμός 1	ΕΤΠΑ – ΕΚΤ – ΕΓΤΠΕ – Τμήμα προσανατολισμού
Αριθμός 2	ΕΤΠΑ – ΕΚΤ
Αριθμός 3	ΕΚΤ
Αριθμός 4	ΕΚΤ
Αριθμός 5 α	ΕΓΤΠΕ – Τμήμα προσανατολισμού
Αριθμός 5 β	ΕΓΤΠΕ – Τμήμα Προσανατολισμού – ΕΤΠΑ – ΕΚΤ

1.1.2 ΜΟΡΦΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η χρηματοδοτική παρέμβαση των Ταμείων παρέχεται με διάφορες μορφές χρηματοδότησης ανάλογα με τη φύση των ενεργειών:

- 1) Συγχρηματοδότηση λειτουργικών προγραμμάτων.
- 2) Συγχρηματοδότηση εθνικού καθεστώτος ενισχύσεων συμπεριλαμβανομένων των επιστροφών.
- 3) Χορήγηση συνολικών επιχορηγήσεων, τις οποίες διαχειρίζεται κατά κανόνα ένας ενδιάμεσος φορέας που ορίζεται από τα Κράτη –Μέλη σε συμφωνία με την Επιτροπή και ο οποίος εξασφαλίζει την κατανομή επιμέρους επιχορηγήσεων προς τους δικαιούχους.
- 4) Συγχρηματοδότηση κατάλληλων σχεδίων , συμπεριλαμβανομένων των επιστροφών.
- 5) Ενίσχυση σε τεχνική βοήθεια και προπαρασκευαστικές μελέτες για την επινόηση των δράσεων. Ο συντονισμός των παρεμβάσεων των Ταμείων γίνεται μέσω των λειτουργικών προγραμμάτων και του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης.

1.1.3 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Η συγχρηματοδότηση των λειτουργικών προγραμμάτων είναι ο κυριότερος τρόπος παρέμβασης των Ταμείων για δράσεις που έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Κοινότητα και που δεν καλύπτονται από τα προγράμματα που υποβάλλονται. Η επεξεργασία των λειτουργικών προγραμμάτων είναι σύνολο πολυετών ενεργειών, γίνεται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές σε εταιρική σχέση με τις ενδιαφερόμενες περιφερειακές και τοπικές αρχές. Υπάρχουν δύο (2) είδη προγραμμάτων:

1. Περιφερειακά προγράμματα που αφορούν τους στόχους 1 , 2 , 5 β και είναι διάρκειας 3 – 5 χρόνων με ετήσια αναθεώρηση.
2. Εθνικά προγράμματα που αφορούν τους στόχους 3 και 4 και περιλαμβάνουν κατανομή ανάμεσα στις δαπάνες για τις

περιφέρειες και περιοχές των στόχων 1, 2 και 5 β και τις δαπάνες για τις υπόλοιπες περιφέρειες.

Ο συνολικός προϋπολογισμός των Διαρθρωτικών Ταμείων για την περίοδο 1994-1999 ανέρχεται σε 154,5 δις ECU σε τιμές 1994. Αντιστοιχεί περίπου στο 1/3 του συνολικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ισοδύναμη με περίπου 1,2% του ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης (1,27% το 1999).

1.2 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ **ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ (ΕΓΤΠΕ)**

1.2.1 ΕΓΤΠΕ – ΤΜΗΜΑ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ

Το τμήμα εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ χρηματοδοτεί εξ' ολοκλήρου τις δημόσιες δαπάνες που απορρέουν από την εφαρμογή των κοινών οργανώσεων των αγροτικών αγορών, δηλαδή:

- ✓ Τις επιστροφές κατά την εξαγωγή σε Τρίτες χώρες.
- ✓ Τις παρεμβάσεις στις εσωτερικές αγορές όπως είναι οι αγορές, οι ενισχύσεις, οι πριμοδοτήσεις στην παραγωγή ή στην εξαγωγή και οι δαπάνες αποθήκευσης και απόσυρσης.
- ✓ Τα νομισματικά εξισωτικά ποσά και
- ✓ Μεγάλο μέρος των δαπανών της επισιτιστικής βοήθειας σε χώρες του Τρίτου κόσμου.

Η διαχείριση των δαπανών του Τμήματος Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ βασίζεται σ' ένα σύστημα προκαταβολών στα Κράτη - Μέλη,

συνοδευόμενο από μια ετήσια εκκαθάριση των λογαριασμών. Η Επιτροπή θέτει στη διάθεση των Κρατών – Μελών τις αναγκαίες πιστώσεις, ώστε οι απ' αυτό υποδειχθέντες οργανισμοί να προβαίνουν σύμφωνα με τους Κοινοτικούς Κανονισμούς, στις πληρωμές των δαπανών που επιβαρύνουν το Τμήμα Εγγυήσεων. Αυτές οι προκαταβολές παίρνουν τη μορφή ενός συνολικού ποσού για κάθε Κράτος – Μέλος και καταβάλλονται σ' έναν ειδικό λογαριασμό «ΕΓΤΠΕ - Εγγύηση», τον οποίο έχει ανοίξει κάθε Κράτος στην Κεντρική του Τράπεζα ή σε άλλον χρηματοοικονομικό οργανισμό.

Οι δαπάνες του Τμήματος Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ παρουσιάζουν ορισμένα ειδικά χαρακτηριστικά:

- ✓ Έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα, γιατί απορρέουν από τους υπάρχοντες κανονισμούς των αγορών.
- ✓ Είναι δύσκολα προβλεπτές, γιατί εξαρτώνται από τυχαίους παράγοντες όπως οι κλιματολογικές συνθήκες και η διαχείριση των αγορών.
- ✓ Μπορούν να ξεπεράσουν τις διαθέσιμες πιστώσεις και για να καλυφθούν αυτές θα πρέπει να υιοθετηθεί ένας συμπληρωματικός προϋπολογισμός κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Ο ετήσιος ρυθμός προόδου των δαπανών του ΕΓΤΠΕ – Τμήμα Εγγυήσεων, δεν μπορεί να ξεπεράσει το 74% του ετήσιου ρυθμού ανάπτυξης του ΑΕΠ της Κοινότητας.

1.2.2 ΕΓΤΠΕ – ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Οι δαπάνες τις οποίες χρηματοδοτεί το Τμήμα Προσανατολισμού του ΕΓΤΠΕ είναι διαφορετικές από εκείνες που χρηματοδοτεί το Τμήμα

Εγγυήσεων. Ενώ οι τελευταίες σχετίζονται με την πολιτική των αγορών, οι πρώτες αφορούν την πολιτική των διαρθρώσεων. Ενώ το Τμήμα Εγγυήσης χρηματοδοτεί εξ' ολοκλήρου τις δαπάνες των Κρατών – Μελών, το Τμήμα Προσανατολισμού τις χρηματοδοτεί με το 1/3 των διαθέσιμων μέσων του ταμείου του. Οι ενισχύσεις τις οποίες παρέχει το ΕΓΤΠΕ –Τμήμα Προσανατολισμού, είναι συμπληρωματικές των εθνικών ενισχύσεων και παρέχονται σε σχέδια τα οποία πρέπει να πληρούν ορισμένους ειδικούς όρους για να μπορούν να τύχουν ενίσχυσης. Οι τρόποι χρηματοοικονομικής παρέμβασης του ΕΓΤΠΕ – Τμήμα Προσανατολισμού ποικίλλουν ανάλογα με τους στόχους καθεμιάς των κοινωνικό-διαρθρωτικών κοινών δράσεων αλλά γενικά τα Κράτη – Μέλη είναι εκείνα τα οποία εφαρμόζουν τα μέτρα και παρέχουν τις ενισχύσεις με βάση εθνικές νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις. Για να μπορούν να τύχουν της χρηματοοικονομικής συμμετοχής της Κοινότητας, οι εθνικές διατάξεις πρέπει να εγκρίνονται από τα κοινοτικά όργανα και να έχουν γίνει αντικείμενο ευνοϊκής απόφασης της Επιτροπής. Κάτω από αυτές τις προϋποθέσεις, το Γεωργικό Ταμείο αποδίδει στα Κράτη – Μέλη ένα μέρος των δαπανών τις οποίες τα τελευταία έχουν κάνει για την εφαρμογή των κοινών δράσεων. Η χρηματοοικονομική συμμετοχή της Κοινότητας ανέρχεται κατά κανόνα στο 25% των αποδεκτών δαπανών αλλά μπορεί να φτάσει και το 50% για τις ενισχύσεις σε επενδύσεις που αφορούν ορισμένες μειονεκτικές παροχές και ζώνες και για τις ειδικές ενισχύσεις σε γεωργούς νεώτερους των 40 ετών.

Πριν αναγνωρίσει την ορθότητα των δαπανών, στις οποίες έχουν προβεί τα Κράτη – Μέλη για λογαριασμό της Κοινότητας, η Επιτροπή ελέγχει τους λογαριασμούς των εθνικών οργανισμών με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία που αυτά παρέχουν και συχνά η πρόληψη και η καταστολή των απατών είναι αρμοδιότητα των Κρατών – Μελών, τα

οποία πρέπει να καταπολεμούν τις μη κανονικές ενέργειες και να ενημερώνουν την Επιτροπή. Οι χρηματοοικονομικές συνέπειες των αντικανονικών ενεργειών επιβαρύνουν την Κοινότητα, εκτός αν οφείλονται σε δόλο ή αμέλεια των διοικήσεων των Κρατών – Μελών.

1.3 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΤΠΑ)

1.3.1 ΣΤΟΧΟΙ

Το ΕΤΠΑ δημιουργήθηκε το 1975 με σκοπό τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων της Κοινότητας. Στην αρχή το ΕΤΠΑ ήταν πολύ περιορισμένο. Όλος ο προϋπολογισμός του για τα 3 πρώτα χρόνια της λειτουργίας του (1975-1977), ήταν μικρότερη από 1 δις ECU. Μετά από επιμονή της Επιτροπής και πιέσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο Συμβούλιο, ο ετήσιος προϋπολογισμός έφτασε τα 2 δις ECU το 1979, αλλά ήταν πάντα ανεπαρκής. Το χειρότερο όμως ήταν ότι το ΕΤΠΑ είχε ένα χαρακτηριστικό που το ξεχώριζε από τα άλλα κοινοτικά χρηματοδοτικά μέσα και παρεμπόδιζε την αποτελεσματικότητά του. Ήταν η κατανομή των πόρων του σε ορισμένες ποσοστώσεις κατά Κράτη-Μέλη, οι οποίες το έκαναν να είναι περισσότερο όργανο των εθνικών περιφερειακών πολιτικών παρά της κοινοτικής περιφερειακής πολιτικής. Έτσι η Επιτροπή – πολύ νωρίς – άρχισε να διαμαρτύρεται για αυτές τις αδυναμίες του ΕΤΠΑ. Η 1^η μεταρρύθμιση του ΕΤΠΑ, το 1979, έδωσε στην Επιτροπή ένα τμήμα «εκτός ποσοστώσεων» για τη

χρηματοδότηση κοινοτικών ενεργειών, προοριζόμενων να συμπληρώσουν ή να ενδυναμώσουν την εφαρμογή άλλων πολιτικών της Κοινότητας. Κατά τη 2^η μεταρρύθμιση του ΕΤΠΑ, το 1984, το σύστημα των εθνικών ποσοτώσεων αντικαταστάθηκε από ένα σύστημα ψαλίδων που καθόριζε για κάθε Κράτος-Μέλος και για μια 3ετή περίοδο το ανώτατο και κατώτατο όριο των ενισχύσεων, πράγμα που επέτρεπε μεγαλύτερη ευλυγισία στη διαχείριση του Ταμείου και μεγαλύτερη συγκέντρωση των παρεμβάσεων του υπέρ των λιγότερων εύπορων Κρατών-Μελών.

Η 3^η μεταρρύθμιση του ΕΤΠΑ (1988), βασιζόμενη στη μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων εγκαταλείπει τον υποχρεωτικό καταμερισμό των πόρων του ΕΤΠΑ και βασίζεται σε ένα ενδεικτικό καταμερισμό, τον οποίο αποφασίζει η Επιτροπή για μία 5ετή περίοδο.

Με την Ενιαία Πράξη η μεταρρύθμιση του Ταμείου προσανατολίζεται στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, συμβάλλοντας στην αναβάθμιση των οικονομικά καθυστερημένων Περιφερειών της Κοινότητας και στη μετατροπή των βιομηχανικών περιοχών που βρίσκονται σε παρακμή. Ο βασικός στόχος του ΕΤΠΑ είναι η επίτευξη της οικονομικής σύγκλισης των οικονομιών των Κρατών – Μελών της Κοινότητας και κατά συνέπεια η εξάλειψη των κοινωνικό – οικονομικών διαφορών. Το ΕΤΠΑ παρεμβαίνει στους στόχους 1, 2 και 5 β.

1.3.2 ΜΕΤΡΑ

Η συμμετοχή του ΕΤΠΑ δεν υπερβαίνει το 75% του συνολικού κόστους για τον στόχο 1 και το 50% του συνολικού κόστους για τις

άλλες περιφέρειες. Το ΕΤΠΑ συμμετέχει στην χρηματοδότηση των εξής δράσεων:

- ✓ Παραγωγικές επενδύσεις που επιτρέπουν τη δημιουργία ή διατήρηση σταθερών θέσεων απασχόλησης.
- ✓ Επενδύσεις σε έργα υποδομής
 - ☞ στόχος 1: Έργα υποδομής που συμβάλλουν στη μεγέθυνση του οικονομικού δυναμικού, στην ανάπτυξη και στη διαρθρωτική προσαρμογή των περιφερειών. Επίσης σε περιοχές με σχετικές ανάγκες, εγκαταστάσεις στον τομέα υγείας και εκπαίδευσης.
 - ☞ στόχος 2: Έργα υποδομής που αφορούν τη διευθέτηση και αναβάθμιση των παρακμάζουσων βιομηχανικών περιοχών και αστικών κέντρων. Επίσης έργα από τα οποία εξαρτάται η δημιουργία και η ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων.
 - ☞ στόχος 5 β: Έργα υποδομής που συνδέονται άμεσα με οικονομικές δραστηριότητες, οι οποίες δημιουργούν θέσεις απασχόλησης εκτός γεωργίας, συμπεριλαμβανομένων των έργων υποδομής απ' τα οποία εξαρτάται η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων αυτών (π.χ. τομέας επικοινωνίας).
- ✓ Ανάπτυξη του ενδογενούς δυναμικού των περιφερειών, που περιλαμβάνει:
 - ☞ έργα συντονισμού και ενίσχυση των πρωτοβουλιών για την τοπική ανάπτυξη και τις δραστηριότητες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.
 - ☞ έργα για την παροχή υπηρεσιών στις επιχειρήσεις.
 - ☞ χρηματοδότηση της μεταφοράς τεχνολογίας.
 - ☞ βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων στην κεφαλαιαγορά.
 - ☞ άμεσες ενισχύσεις των επενδύσεων.

- ✓ Ενέργειες στο πλαίσιο της Περιφερειακής Ανάπτυξης σε Κοινοτικό επίπεδο, ιδίως όταν πρόκειται για μεθοριακές περιοχές των Κρατών – Μελών.
- ✓ Μέτρα προπαρασκευαστικά, συνοδευτικά και αξιολόγησης. Το ΕΤΠΑ συμβάλλει στην υποστήριξη μελετών ή προτύπων πειραματικών ενεργειών Περιφερειακής Ανάπτυξης σε Κοινοτικό επίπεδο (ειδικότερα στις παραμεθόριες περιοχές των Κρατών – Μελών).
- ✓ Παραγωγικές επενδύσεις σε έργα υποδομής που σκοπό έχουν την προστασία του περιβάλλοντος εφ' όσον συνδέονται με την Περιφερειακή Ανάπτυξη.

1.3.3 ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Η ετήσια καταβολή των ποσών που έχουν εγκριθεί καταβάλλεται ως εξής:

1. πρώτη προκαταβολή: μετά την απόφαση για ανάληψη υποχρέωσης, χορήγηση μιας πρώτης προκαταβολής 50% του ετήσιου εγκεκριμένου ποσού.
2. δεύτερη προκαταβολή: με τη βεβαίωση για πραγματική έναρξη της δράσης, ενδεχόμενη καταβολή μιας δεύτερης προκαταβολής 80% του κόστους από την πρώτη προκαταβολή.
3. αποπληρωμή: με τη βεβαίωση για ολοκλήρωση του έργου, η πληρωμή του υπόλοιπου ποσού.

Το ΕΤΠΑ από την ίδρυση του (1975) μέχρι σήμερα δεν έπαυε να αυξάνει συνεχώς τη δραστηριότητα του. Οι πιστώσεις που εγγράφηκαν σε αυτό σημείωσαν σημαντική άνοδο (από 150 εκατ. ECU το 1975, σε

1.412,5 εκατ. Το 1984). Συμπεραίνουμε έτσι ότι από την πλευρά της Κοινότητας έγινε μια σημαντική προσπάθεια χρηματοδότησης στον περιφερειακό τομέα. Εξάλλου η δυνατότητα απορρόφησης των πιστώσεων του ΕΤΠΑ από τα Κράτη-Μέλη είναι ικανοποιητική. Η αυξανόμενη σημασία του ΕΤΠΑ στα πλαίσια του Προϋπολογισμού αποτελεί έναν ενθαρρυντικό παράγοντα για την εξάλειψη όχι μόνο των περιφερειακών ανισοτήτων, αλλά συγχρόνως και την καταπολέμηση της ανεργίας με την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

1.4 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ (ΕΚΤ).

Η Συνθήκη της Ρώμης είχε προβλέψει ένα Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και του είχε αναθέσει τις παρακάτω αποστολές:

1. να καλύπτει το $\frac{1}{2}$ των δαπανών των Κρατών- Μελών που σκοπεύουν να εξασφαλίσουν στους εργαζόμενους μια παραγωγική επανασχόληση μέσω της επαγγελματικής επανεκπαίδευσης και αποζημιώσεων επανεγκατάστασης και
2. να παρέχει ενισχύσεις στους εργαζόμενους οι οποίοι θίγονται από τη μετατροπή της επιχείρησής τους, για να τους επιτρέψει να διατηρούν το επίπεδο των αμοιβών τους μέχρι να επαναπασχοληθούν πλήρως.

Η πρακτική καταδείκνυε κατά την Επιτροπή ότι οι παρεμβάσεις του Ταμείου παρεχόμενες με αυστηρά κριτήρια, ήταν δύσκαμπτες, καθυστερημένες και δαπανηρές. Γι αυτό το Ταμείο δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει την ανεργία, η οποία οφειλόταν στην κακή προσαρμογή του εργατικού δυναμικού στην ταχεία τεχνολογική εξέλιξη. Το ΕΚΤ ήταν ατελέσφορο, γιατί ο αυτοματισμός και κατακερματισμός των ενισχύσεων που παρείχε δεν επέτρεπε συγκεντρωτικές και πιο αποτελεσματικές

ενέργειες. Τέλος, και κυρίως, η αποστολή του ΕΚΤ διαστρεφόταν από την πρακτική της «δίκαιης επιστροφής», δηλαδή την απαίτηση των Κρατών-Μελών να ανακτούν μέσω των ενισχύσεων του Ταμείου όλη τη συμμετοχή τους στη λειτουργία του.

Αυτά τα ελαττώματα του Κοινωνικού Ταμείου αναγνωρίστηκαν από τους αρχηγούς κρατών ή κυβερνήσεων, οι οποίοι κατά τη Διάσκεψη Κορυφής της 20 Δεκεμβρίου 1969, δήλωσαν ότι είχαν επίγνωση της ανάγκης να μεταρρυθμιστεί το ΕΚΤ στα πλαίσια μίας εναρμονισμένης κοινωνικής πολιτικής των Κρατών-Μελών. Η μεταρρύθμιση του ΕΚΤ, η οποία σήμαινε στην ουσία μια μικρό-τροποποίηση της Συνθήκης της Ρώμης ήταν το αντικείμενο μιας απόφασης του Συμβουλίου της 1^{ης} Φεβρουαρίου του 1971. Αυτή η μεταρρύθμιση δεν ήταν η τελευταία, εφόσον μετά από νέα ώθηση της Επιτροπής οι κανόνες λειτουργίας του Κοινωνικού Ταμείου απλώθηκαν και οι αποστολές του αναθεωρήθηκαν για να προσαρμοστούν στην κατάσταση της απασχόλησης μέσα στην Κοινότητα, ιδίως την καταπολέμηση της ανεργίας των νέων.

1.4.1 ΣΤΟΧΟΙ

Το ΕΚΤ που είναι το κυριότερο μέσο ανάπτυξης της κοινωνικής πολιτικής της Κοινότητας, αποβλέπει στην προώθηση της επαγγελματικής κατάρτισης, της απασχόλησης και εν γένει στην καταπολέμηση της ανεργίας. Πιο συγκεκριμένα, οι στόχοι του περιλαμβάνουν το εξής:

- ✓ Προώθηση επαγγελματικής κατάρτισης – επαγγελματικού προσανατολισμού.
- ✓ Πρόσληψη θέσεων διαρκούς και προσωρινής απασχόλησης και δημιουργία δραστηριοτήτων ανεξάρτητα εργαζομένων.

- ✓ Εκσυγχρονισμό παραγωγικού μηχανισμού καινοτομικού χαρακτήρα.

Το πεδίο εφαρμογής του ΕΚΤ είναι οι στόχοι 1, 2, 3, 4 και 5 β.

1.4.2 ΜΕΤΡΑ

Το ΕΚΤ συμμετέχει στη χρηματοδότηση, καλύπτοντας το 55-75% του συνόλου των δαπανών, των εξής δράσεων:

- ✓ Ενέργειες επαγγελματικής βασικής ή υψηλής εξειδίκευσης – κατάρτισης για:
 - ✦ δημιουργία προοπτικών σταθερής απασχόλησης και επαγγελματικού προσανατολισμού.
 - ✦ άνεργα άτομα με ειδικές ανάγκες .
 - ✦ ειδικές κατηγορίες ανέργων, όπως είναι οι νέοι κάτω των 25 ετών, μακροχρόνια άνεργοι, γυναίκες, παλιννοστούντες κ.λπ .
 - ✦ προώθηση διεθνικών συνεργασιών.
 - ✦ εκσυγχρονισμός με καινοτομικό χαρακτήρα όσον αφορά τη μεθοδολογία και το περιεχόμενο της κατάρτισης.
- ✓ Ενέργειες επιδότησης προς:
 - ✦ επιχειρήσεις για δημιουργία νέων θέσεων εργασίας αορίστου χρόνου.
 - ✦ άτομα για τη δημιουργία θέσεων αυταπασχόλησης .
- ✓ Ενέργειες μεταφοράς ειδικών γνώσεων σχετικά με θέματα εκσυγχρονισμού της παραγωγικής διαδικασίας και αφορούν τους εκπροσώπους του προσωπικού επιχειρήσεων 2 ή περισσότερων Κρατών – Μελών.

- ✓ Ενέργειες τεχνικής βοήθειας που αποσκοπούν στην βελτίωση της ποιότητας και συνοχής των παρεμβάσεων του Ταμείου όπως είναι οι έρευνες – μελέτες, χρήση εμπειρογνομόνων, ενημερωτικά σεμινάρια, συντονισμός ενεργειών, κ.λπ .
- ✓ Οργάνωση σεμιναρίων ή άλλων επιμορφωτικών εκδηλώσεων.

1.4.3 ΔΑΠΑΝΕΣ

Το ΕΚΤ συμμετέχει στη χρηματοδότηση των εξής δαπανών:

1. αμοιβές εκπαιδευτικού προσωπικού και καταρτιζομένων.
2. ταξίδια, δηλαδή εισιτήρια, ξενοδοχεία, κ.λπ.
3. απόσβεση εξοπλισμού.
4. λοιπές δαπάνες συμπεριλαμβανομένων των εξόδων ηλεκτρισμού, τηλεφώνου, ύδρευσης, ασφαλιστρων, αναλώσιμων υλικών, αμοιβών διοικητικού προσωπικού, κ.λπ.

1.4.4 ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

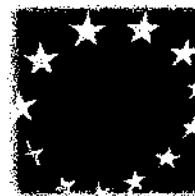
Ο τρόπος της ετήσιας καταβολής των ποσών που έχουν εγκριθεί είναι ο εξής:

1. πρώτη προκαταβολή: αμέσως μετά την έναρξη υλοποίησης του προγράμματος, το ΕΚΤ χορηγεί το 50% του ετήσιου εγκεκριμένου ποσού.
2. δεύτερη προκαταβολή: όταν απορροφηθεί το ½ της πρώτης προκαταβολής και πιστοποιηθεί η ομαλή πορεία υλοποίησης του

προγράμματος, το ΕΚΤ χορηγεί το 30% του εγκεκριμένου ετήσιου ποσού.

3. αποπληρωμή: το ΕΚΤ χορηγεί το υπόλοιπο του εγκεκριμένου ετήσιου ποσού μετά από σχετική αίτηση του δικαιούχου, η οποία πρέπει να υποβληθεί σε διάστημα 3 μηνών από την ολοκλήρωση του προγράμματος.

1.5 ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

1.5.1 ΣΤΟΧΟΙ

Το Ταμείο Συνοχής συμβάλλει στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της Κοινότητας, παρέχοντας οικονομική συνδρομή για έργα στον τομέα του περιβάλλοντος και των διευρωπαϊκών δικτύων, όσον αφορά την υποδομή των μεταφορών στα Κράτη – Μέλη που έχουν κατά κεφαλή ΑΕΠ χαμηλότερο του 90% του Κοινοτικού μέσου όρου και τα οποία διαθέτουν πρόγραμμα που αποσκοπεί στην πλήρωση των όρων της σύγκλισης των οικονομιών. Το κριτήριο αυτό – δηλαδή κατά κεφαλή ΑΕΠ μικρότερο του 90% του κοινοτικού μέσου όρου – πληρούν η Ελλάδα, η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιρλανδία. Αυτές είναι και οι τέσσερις χώρες της Συνοχής.

1.5.2 ΜΕΤΡΑ

Το Ταμείο Συνοχής υποστηρίζει:

- ✓ περιβαλλοντικά προγράμματα.

- ✓ έργα υποδομής των μεταφορών κοινού ενδιαφέροντος τα οποία χρηματοδοτούνται από τα Κράτη – Μέλη.
- ✓ προπαρασκευαστικές μελέτες και μέτρα τεχνικής υποστήριξης που συνδέονται με τα επιλέξιμα έργα.

1.5.3 ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ

Το ποσοστό της βοήθειας που χορηγείται από το Ταμείο είναι 80-85% της δημόσιας ή εξομοιούμενης δαπάνης, όπως αυτή ορίζεται για τους σκοπούς των διαρθρωτικών ταμείων. Προπαρασκευαστικές μελέτες και μέτρα τεχνικής στήριξης που είναι αναγκαία για την υλοποίηση των επιλέξιμων έργων, μπορούν να χρηματοδοτηθούν σε ποσοστό 100%.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στο Ταμείο αποτελεί η ύπαρξη, στα κράτη αυτά, προγράμματος με στόχο την ικανοποίηση των κριτηρίων οικονομικής σύγκλισης που αφορούν τον περιορισμό των δημοσιονομικών ελλειμμάτων.

1.6 ΕΞΟΔΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΙΔΙΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ

Ως έξοδα εισπράξης των παραδοσιακών Ιδίων Πόρων της Κοινότητας (δασμοί, γεωργικές εισφορές και συνεισφορές ζάχαρης και ισογλυκόζης) παρακρατείται ετησίως από κάθε Κράτος – Μέλος ένα ποσοστό της τάξεως του 10% επί των συνολικών εισπράξεων από τους Ίδιους πόρους. Για την κάλυψη των λειτουργικών της δαπανών, η Κοινότητα δαπανά διάφορα ποσά που αντιστοιχούν περίπου στο 1% κατά μέσο όρο των συνολικών εισπράξεων κάθε χώρας .

Πρέπει να επισημάνουμε ότι οι ανωτέρω εισροές πόρων στα Κράτη - Μέλη καλύπτουν περίπου το 88% των συνολικών δαπανών της Κοινότητας. Το υπολειπόμενο – και μη υπολογιζόμενο – ποσοστό της τάξης του 12% αποτελείται από δαπάνες για την Έρευνα και την Τεχνολογική Ανάπτυξη, τη συνεργασία με Τρίτες χώρες καθώς και τα Διοικητικά Έξοδα της Κοινότητας.

Με βάση συνεπώς, τα στοιχεία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, δεν μπορεί να υπολογισθεί ούτε το πραγματικό ποσό εισπραξης κάθε Κράτους – Μέλους από το υπολειπόμενο αυτό ποσοστό των Κοινοτικών δαπανών (π.χ. εισπράξεις από προγράμματα έρευνας και τεχνολογίας), ούτε και το συνεπαγόμενο ευρύτερο δημοσιονομικό αποτέλεσμα στις διάφορες Εθνικές Οικονομίες. Ωστόσο, βγαίνει το συμπέρασμα ότι από τις εν λόγω κοινοτικές δαπάνες, προκύπτει διπλό δημοσιονομικό όφελος υπέρ των Κρατών-Μελών που έχουν την ικανότητα υψηλής απορρόφησης των σχετικών πόρων λόγω παράδοσης και εκσυγχρονισμού στους τομείς τεχνολογίας και έρευνας (π.χ. Γερμανία). Εάν σ' αυτό προστεθεί και το γεγονός ότι μεγάλο μέρος χρημάτων που δίνονται σε λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες για αναπτυξιακά προγράμματα επιστρέφουν σε χώρες που διαθέτουν την επιστημονικό-τεχνική υποδομή να αναλαμβάνουν, μέσω εταιριών τους, την υλοποίηση των σχετικών έργων, εύκολα μπορεί κανείς να διαπιστώσει το αυξημένο οικονομικό όφελος των προηγμένων Κρατών-Μελών και να καταλήξει στο ότι η κατ' αρχήν αρνητική θέση παρόμοιων Κρατών-Μελών (καθαρών συνεισφορέων) μπορεί να καλύπτεται ή /και να υπερκαλύπτεται.

ΠΙΝΑΚΕΣ**ΕΚΑΤΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
(ΕΤΗΣΙΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ)**

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΑΠΑΝΩΝ	1985	1989	1991	1996
ΕΓΓΠΕ- ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	70,2	59,5	58,6	53,7
ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ:				
ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ	14,1	20,6	20,4	33,8
ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ				
ΛΟΙΠΑ	15,7	19,9	21,0	12,5
ΣΥΝΟΛΟ	100,0	100,0	100,0	100,0

ΠΗΓΗ: ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΩΝ ΕΚ, ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΕΥΧΗ.

**ΕΚΑΤΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΣΟΔΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ
(ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ)**

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΣΟΔΩΝ	1985	1989	1991	1996
ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	4,0	2,8	2,9	1,1
ΔΑΣΜΟΙ ΚΕΔ	29,6	25,0	22,7	17,6
ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ ΒΑΣΕΙ ΦΠΑ	54,2	57,3	55,8	49,2
ΙΔΙΟΙ ΠΟΡΟΙ ΒΑΣΕΙ ΑΕΠ	0,9	6,3	13,2	28,4
ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΖΑΧΑΡΗΣ & ΙΣΟΓΛΥΚΟΖΗΣ	3,8	3,0	2,0	1,6
ΛΟΙΠΑ	7,5	5,6	3,4	2,1
ΣΥΝΟΛΟ	100,0	100,0	100,0	100,0

ΠΗΓΗ: ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΩΝ ΕΚ, ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΤΕΥΧΗ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : ΕΣΟΔΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

2.1 ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΙ ΔΑΣΜΟΙ

Οι τελωνειακοί δασμοί εισπράττονται από τα Κράτη – Μέλη για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατ' εφαρμογή του Κοινού Εξωτερικού Δασμολογίου. Επιβάλλονται, δε, επί της τελωνειακής αξίας των εισαγόμενων προϊόντων από Τρίτες χώρες στα τελωνεία των Κρατών-Μελών.

Από το 1980 παρατηρείται μια μείωση στη συμμετοχή των τελωνειακών δασμών στα κοινοτικά έσοδα. Η σχετική μείωση και οι ισχυρές διακυμάνσεις της απόδοσής τους οφείλονται :

- 1) στη σταδιακή απελευθέρωση του Διεθνούς Εμπορίου από τελωνειακούς δασμούς,
- 2) στην εκτροπή εμπορίου υπέρ των κοινοτικών προϊόντων,
- 3) στην επέκταση των ειδικών τελωνειακών συμφωνιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με Τρίτες χώρες, και τέλος
- 4) στις συγκυριακές μεταβολές του όγκου των διεθνών εμπορικών συναλλαγών.

Παρ' όλα αυτά, οι τελωνειακοί δασμοί εξακολουθούν να αποτελούν έναν πόρο για την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνεισφέρουν στην αύξηση των εσόδων της .

2.2 ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΖΑΧΑΡΗΣ ΚΑΙ ΙΣΟΓΛΥΚΟΖΗΣ

Οι γεωργικές εισφορές επιβάλλονται στις εισαγωγές ορισμένων κατηγοριών προϊόντων από Τρίτες χώρες σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο της εφαρμογής της Κοινοτικής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ). Οι γεωργικές εισφορές αποτελούν ένα σύστημα προστασίας της Κοινοτικής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) έναντι του ανταγωνισμού των εισαγωγών από Τρίτες χώρες το οποίο συνεπάγεται την προσαύξηση των χαμηλότερων συνήθως τιμών των εισαγόμενων προϊόντων.

Στις εισφορές αυτές προστίθενται οι συνεισφορές των παραγωγών ζάχαρης και ισογλυκόζης των Κρατών – Μελών της Κοινότητας που υπολογίζονται βάσει της παραγόμενης ποσότητας αντίστοιχου γεωργικού προϊόντος σε κάθε Κράτος – Μέλος και αποσκοπούν στον περιορισμό των πλεονασμάτων που εμφανίστηκαν στους τομείς αυτούς.

Και σ' αυτόν τον πόρο παρατηρείται μια μείωση της συμμετοχής του στα κοινοτικά έσοδα που οφείλεται στους ίδιους λόγους με τη μείωση της συμμετοχής των τελωνειακών δασμών στα κοινοτικά έσοδα.

2.3 ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (ΦΠΑ)

Ένα άλλο έσοδο για την Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί το ποσοστό που προκύπτει από την εφαρμογή ενός ενιαίου ποσοστού επί της βάσης υπολογισμού ΦΠΑ κάθε Κράτους – Μέλους . Το ποσοστό αυτό είναι το

αποτέλεσμα της εφαρμογής ενός ανώτατου συντελεστή 1,4% επί της ενιαίας βάσης ΦΠΑ .

Πριν από τα μέσα της δεκαετίας του '80 , υπήρχε αβεβαιότητα ως προς τη σταθερότητα των εσόδων από δασμούς και γεωργικές εισφορές. Με το πέρασμα του χρόνου, η προοπτική μιας σταδιακής αποδυναμωσης των εσόδων απ' αυτές τις πηγές έγινε πραγματικότητα. Το ύψος του συντελεστή στο 1,4% προσδιορίστηκε κατά το έτος 1985 , ενώ κατά την προηγούμενη περίοδο (1970-1984) αντιστοιχούσε στο 1%. Αρχικά επικράτησε η απόφαση ν' αυξηθεί από το 1988 σε 1,6% ο πόρος ΦΠΑ. Αντί γι αυτό στο πλαίσιο της Διοργανικής Συμφωνίας ορίστηκε ότι ο συντελεστής θα παραμείνει σταθερός. Επίσης, καθιερώθηκε μια ανώτατη «οροφή» για το ύψος της φορολογητέας βάσης του ΦΠΑ επί της οποίας εφαρμόζεται πλέον ο συντελεστής, ίση προς το 55% του ΑΕΠ της συγκεκριμένης χώρας. Αυτό έγινε για να μην «τιμωρούνται» οι χώρες στις οποίες η ιδιωτική κατανάλωση αντιπροσωπεύει ιδιαίτερα σημαντικό τμήμα του εθνικού τους πλούτου (π.χ. Πορτογαλία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ηνωμένο Βασίλειο).

2.4 ΕΘΝΙΚΕΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΒΑΣΕΙ ΑΕΠ

Για να αντισταθμιστεί ο σχετικός περιορισμός των εσόδων στον οποίο οδηγούσαν οι ρυθμίσεις των άλλων Ιδίων Πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθιερώθηκε ένας νέος, πρόσθετος Ίδιος Πόρος που ορίστηκε ως αναλογική χρηματική συνεισφορά με βάση το ΑΕΠ των Κρατών – Μελών. Δηλαδή οι εθνικές συνεισφορές βάσει του ΑΕΠ είναι συνάρτηση των οικονομικών δυνατοτήτων κάθε Κράτους – Μέλους. Ο υπολογισμός του κοινοτικού αυτού πόρου γίνεται ετησίως βάσει ενός ενιαίου

συντελεστή που εφαρμόζεται επί του ΑΕΠ κάθε Κράτους – Μέλους. Ο ενιαίος αυτός συντελεστής καθορίζεται στα πλαίσια της ετήσιας διαδικασίας κατάρτισης του Κοινοτικού Προϋπολογισμού, αφού, προηγουμένως, ληφθούν υπ' όψη όλα τα άλλα έσοδα του προϋπολογισμού, γι αυτό και ο εν λόγω πόρος χαρακτηρίζεται ως συμπληρωματικός. Με άλλα λόγια ο συντελεστής του φόρου ΑΕΠ αποτελεί αντικείμενο ετήσιας διαπραγμάτευσης. Τα ανώτατα όρια στα οποία μπορούν να φτάσουν τα συνολικά έσοδα από τον πόρο ΑΕΠ κυμαίνονται μεταξύ 1,15% του Κοινοτικού ΑΕΠ το 1988 έως 1,2% κατά το 1992, όπως προβλέπει η σχετική ρύθμιση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ:

Από τη μελέτη της εξέλιξης των χρηματικών δοσοληψιών των Κρατών-Μελών με την Κοινότητα (αναλήψεις πόρων από τον ΚΠ – αποδόσεις Ιδίων Πόρων = Καθαρή θέση, σε ECU), προκύπτει το, κατ' αρχήν, εύλογο συμπέρασμα ότι οι λιγότερο αναπτυγμένες χώρες εισπράττουν περισσότερα των όσων πληρώνουν (καθαροί λήπτες). Ωστόσο, διαπιστώνεται παράλληλα ότι το αποτέλεσμα ιδιαίτερα των καθαρών συνεισφορέων παρουσιάζει σημαντικές αυξομειώσεις και, πάντως, η επιβάρυνση τους δεν αναλογεί κατ' ανάγκη ευθέως στις πραγματικές τους οικονομικές δυνατότητες (κατά κεφαλήν ΑεγχΠ υψηλότερο του μέσου κοινοτικού όρου).

Αναλυτικά:

© το Βέλγιο και το Λουξεμβούργο ακολουθούν σταθερά αρνητική πορεία (καθαροί συνεισφορείς) από το 1981 έως το 1990 με καθαρό αποτέλεσμα σε εκατ. ECUs:

	<u>1981</u>	<u>1986</u>	<u>1990</u>
Βέλγιο	-392,6	-283,9	-773,9
Λουξεμβούργο	-18,9	-59,3	-60,0

Σημαντικές όμως διαφοροποιήσεις στις δοσοληψίες τους με την Κοινότητα επέρχονται το 1991, οπότε τα συγκεκριμένα Κράτη-Μέλη αρχίζουν να εισπράττουν μεγαλύτερα ποσά από εκείνα που καταβάλλουν, για να σημειώσουν εκ νέου αρνητικό καθαρό αποτέλεσμα τελευταίως:

	<u>1991</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>
Βέλγιο	-412,6	-59,6	-309,3	-311,2
Λουξεμβούργο	+159,7	+189,6	+253,7	-44,8

© Η Ολλανδία παρουσιάζει εικόνα περίπου αντίστροφη εκείνης των δύο άλλων χωρών της BENELUX. Από θετική πορεία με ανοδική τάση που σημειώνει η καθαρή της θέση μέχρι το 1990:

<u>1981</u>	<u>1982</u>	<u>1986</u>	<u>1990</u>
-2,3	+86,9	+217,5	+368,4

Μεταβάλλεται σε αρνητική με ιδιαίτερα, μάλιστα, αυξητική τάση κατά την περίοδο 1991-1995:

<u>1991</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>
-537,9	-1.326,3	-829,9	-2004,7

© Η καθαρή θέση της Δανίας, ακολουθώντας σταθερά θετική πορεία αποδεικνύει ότι η χώρα αυτή, παρ' όλο που συγκαταλέγεται μεταξύ των πλουσιότερων (υψηλό κατά κεφαλή εισόδημα) Κρατών-Μελών της Κοινότητας, «βγαίνει κερδισμένη» από τις δοσοληψίες της με την Ευρωπαϊκή Ένωση:

<u>1981</u>	<u>1986</u>	<u>1990</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>
+220,9	+421,1	+276,6	+198,9	+305,7

© Το αντίθετο, σε σχέση με τη Δανία, συμβαίνει στην περίπτωση της Γερμανίας, χώρα επίσης με μεγάλο βαθμό ανάπτυξης, της οποίας η καθαρή θέση ακολουθεί αρνητική πορεία με υψηλή αυξητική τάση, η οποία ανακόπτεται κατά το 1995:

<u>1981</u>	<u>1986</u>	<u>1992</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>
-2554,8	-3741,5	-9697,6	-13637,1	-13431,0

© Σταθερά αρνητική πορεία ακολουθεί η καθαρή θέση του Ηνωμένου Βασιλείου. Μια κάποια βελτίωση της, χωρίς να παύει να είναι αρνητική, παρατηρείται το 1991, για να επανέλθει, από το 1992 και μετά, σε ανάλογο των προ του 1991 ετών αρνητικό επίπεδο. Η αρνητικότερη θέση της χώρας θα σημειωθεί το 1995:

<u>1981</u>	<u>1986</u>	<u>1990</u>	<u>1991</u>	<u>1992</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>
-752,5	-1438,4	-3386,9	-666,9	-2387,8	-1158,8	-4720,2

© Η καθαρή θέση της Γαλλίας παρουσιάζει αρνητική πορεία με αυξητική τάση μέχρι το 1989, εκτός του έτους 1985(μικρό θετικό

αποτέλεσμα), εξαιρετικό –για τη χώρα- θετικό αποτέλεσμα το 1990 και, στη συνέχεια, αυξομειούμενη αρνητική πορεία:

<u>1981</u>	<u>1984</u>	<u>1985</u>	<u>1989</u>	<u>1990</u>	<u>1992</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>
-6,6	-459,8	+97,2	-2946,3	+1804,9	-1443,6	-2626,4	-1727,2

© Η Ιταλία, χώρα με τις μεγαλύτερες δόσοληψίες της, από το 1991 και μετά σταθεροποιείται στη θέση του καθαρού συνεισφορέα με σχετικά χαμηλότερο αρνητικό αποτέλεσμα το 1995:

<u>1981</u>	<u>1985</u>	<u>1986</u>	<u>1989</u>	<u>1990</u>	<u>1991</u>	<u>1994</u>
+287,3	+850,8	-194,9	-1428,8	+416,7	-1388,6	-2539,4

© Τέλος, οι τέσσερις «φτωχότερες» χώρες της Κοινότητας (κατά κεφαλήν εισόδημα μικρότερο του 90% του μέσου κοινοτικού όρου), δηλαδή Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία, Ιρλανδία, ακολουθούν θετική πορεία με αυξητική τάση μέχρι και το 1993. Κατά το 1994 παρουσιάζουν ανάλογη κάμψη της αυξητικής τάσης, η οποία όμως- πλην εκείνης της Ελλάδας- αντιστρέφεται αισθητά έως εντυπωσιακά (Ισπανία) κατά το 1995:

	<u>1981</u>	<u>1986</u>	<u>1990</u>	<u>1992</u>	<u>1993</u>	<u>1994</u>	<u>1995</u>
Ελλάδα	+140,2	+1272,7	+2470,2	+3604,9	+4136,7	+3851,9	+3488,9
Ισπανία	-	+94,9	+1711,3	+2739,6	+3090,4	+3056,6	+7218,1
Ιρλανδία	+558,1	+1230,1	+1892,5	+2140,1	+2371,9	+1752,0	+1886,9
Πορτογαλία	-	+219,2	+600,8	+2139,9	+2508,4	+1826,9	+2381,1

Ομαδοποιώντας τα Κράτη-Μέλη σε δύο βασικές κατηγορίες, εκείνης των καθαρών συνεισφορέων και εκείνης των καθαρών ληπτών, και συγκρίνοντας τα αποτελέσματα των δοσοληψιών των Κρατών-Μελών μεταξύ τους, συμπεραίνονται τα παρακάτω:

Από πλευράς καθαρών συνεισφορέων, την πρώτη θέση κατέχει διαχρονικά η Γερμανία και μάλιστα με μεγάλη διαφορά από το δεύτερο στη σειρά Ηνωμένο Βασίλειο. Για ολόκληρη την περίοδο 1981-1995, κατέβαλε συνολικά στην Κοινότητα το καθαρό ποσό των 98891,3 MECUs έναντι 31141,7 MECUs του Ηνωμένου Βασιλείου. Κατά το τελευταίο έτος των δοσοληψιών (1995), η Γερμανία κατέβαλε το 31,4% των συνολικών εισφορών των Κρατών-Μελών, ενώ εισέπραξε το 12,5% των συνολικών κοινοτικών δαπανών. Πλήρωσε, δηλαδή, παρά την προαναφερθείσα ανακοπή της αυξητικής τάσης, 2,5 φορές περισσότερο των όσων εισέπραξε, σημειώνοντας το υψηλό αρνητικό καθαρό αποτέλεσμα των 13431 MECUs. Ακολουθούν, κατά σειρά αρνητικής καθαρής θέσης για το ίδιο έτος, το Ηνωμένο Βασίλειο (-4720,2), η Ολλανδία (-2004,7), η Γαλλία (-1727,2), η Σουηδία (-937,3), η Αυστρία (-905,1), η Ιταλία (-614,1), το Βέλγιο (-311,2), η Φινλανδία (-164,6) και το Λουξεμβούργο (-44,8). Αξιοσημείωτο είναι ότι μετά την ένταξη των τριών νέων Κρατών-Μελών, της Αυστρίας, Φινλανδίας και Σουηδίας (των οποίων οι χρηματικές δοσοληψίες με την Κοινότητα άρχισαν από το 1995), ο αριθμός των καθαρών συνεισφορέων ανέρχεται (1995) σε 10 Κράτη-Μέλη και, συνεπώς, συνιστά, πλειοψηφική ομάδα έναντι εκείνης των καθαρών ληπτών (Ελλάδα, Ισπανία, Ιρλανδία, Πορτογαλία και Δανία).

Από πλευράς καθαρών ληπτριών χωρών, επίσης για το 1995, την πρώτη θέση καταλαμβάνει η Ισπανία (με το εντυπωσιακό θετικό καθαρό αποτέλεσμα των 7218,1 MECUs), εκτοπίζοντας την Ελλάδα, η οποία κατείχε τη θέση αυτή την τελευταία δεκαετία. Ακολουθούν κατά σειρά

θετικής καθαρής θέσης για το ίδιο έτος, η Ελλάδα (+3488,9), η Πορτογαλία (+2381,1), η Ιρλανδία (+1886,9), η Δανία (+305,7).

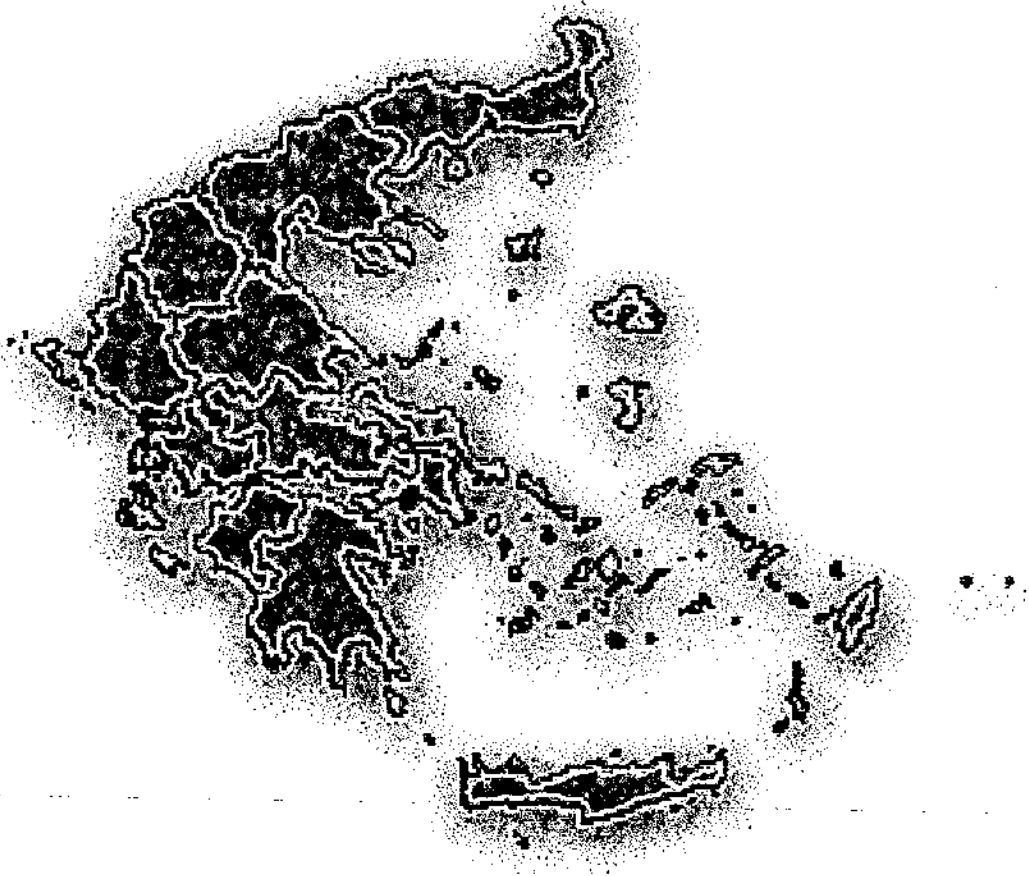
Σε ό,τι αφορά τις δοσοληψίες της Ελλάδας, ειδικότερα, το συνολικό ποσό που εισέπραξε η χώρα για ολόκληρη την περίοδο 1981-1995 ανέρχεται σε 39587,9 MECUs, ενώ κατέβαλε συνολικά 8769,6 MECUs. Εισέπραξε, δηλαδή, 4,5 φορές περισσότερο των όσων κατέβαλε διαμορφώνοντας ένα καθαρό αποτέλεσμα, για ολόκληρη την περίοδο, της τάξης των 30818,3 MECUs. Μεγάλη αύξηση στο καθαρό αποτέλεσμα της Ελλάδας παρατηρείται μετά το 1986 (έτος έναρξης των δοσοληψιών της Κοινότητας με την Ισπανία και την Πορτογαλία). Από το 1992 και μετά, επέρχεται τριπλασιασμός των ετήσιων καθαρών εισπράξεων σε σχέση με το 1986. αυτό εξηγείται από την εισροή πρόσθετων πόρων από τα ΜΟΠ (από το 1986) και, λίγο αργότερα, τα πακέτα DELORS I & II (από το 1989 και 1994 αντιστοίχως), που ευνοούν γενικότερα τις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές της Κοινότητας. Για την περίοδο 1986-1994, η Ελλάδα κατέχει σταθερά την πρώτη θέση στη σειρά των καθαρών ληπτριών χωρών και μάλιστα με αισθητή διαφορά από τη δεύτερη στη σειρά Ιρλανδία, μέχρι το 1992, και, στη συνέχεια από την Ισπανία που κατέβαλε τη δεύτερη θέση κατά τα έτη 1993 και 1994. Το τελευταίο έτος (1995), η Ελλάδα καταλαμβάνει τη δεύτερη θέση, σημειώνοντας περαιτέρω κάμψη της αυξητικής τάσης, έναντι της αντίστοιχης ανάκαμψης των άλλων καθαρών ληπτών, εκ των οποίων η Ισπανία διευρύνοντας θεαματικά το καθαρό της αποτέλεσμα βρέθηκε στην πρώτη θέση με σημαντικότερη διαφορά από τη χώρα μας (+7218,1 έναντι +3488,9 MECUs).

Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι εάν υπολογισθεί το στοιχείο του πληθυσμού κάθε Κράτους-Μέλους, διαμορφώνεται μια «κατά κεφαλήν καθαρή θέση» η οποία διαφοροποιεί την ανωτέρω σειρά κατάταξης των Κρατών-Μελών σε κάθε μια των δύο κατηγοριών. Έτσι για το 1995, από

πλευράς κατά κεφαλήν καθαρών συνεισφορέων προηγείται μεν η Γερμανία (-164,6 MECUs), αλλά στη δεύτερη θέση έρχεται η Ολλανδία (-129,7) και έπονται η Αυστρία (-112,9), το Λουξεμβούργο (-110,0), η Σουηδία (-105,5), το Ηνωμένο Βασίλειο (-80,7), η Φινλανδία (-32,2), το Βέλγιο (-30,6), η Γαλλία (-29,7) και η Ιταλία (-10,7). Από πλευράς κατά κεφαλήν καθαρών ληπτών, την πρώτη θέση καταλαμβάνει η Ιρλανδία (+526,8) και ακολουθούν η Ελλάδα (+333,0), η Πορτογαλία (+241,8), η Ισπανία (+184,0) και η Δανία (+58,5).

ΜΕΡΟΣ Β:

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο : ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Απ' τον πρώτο χρόνο της ένταξης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η χώρα παρουσιάζει «καθαρό» δημοσιονομικό όφελος από τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό, δηλαδή οι εισπράξεις υπερβαίνουν τις πληρωμές. Εκφραζόμενες σε δραχμές και σε δημοσιονομική βάση, στην περίοδο 1981-1997 οι συνολικές εισπράξεις της χώρας από τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό ανέρχονται σε 12.083,0 δις δρχ ενώ οι αντίστοιχες πληρωμές σε 2.544,4 δις δρχ. Το 55% περίπου των συνολικών εισροών της περιόδου προήλθε από το Τμήμα Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ και το 51% των πληρωμών από τις εισφορές με βάση το ΦΠΑ. Οι συνολικές «καθαρές» εισπράξεις (ακαθάριστες εισπράξεις – πληρωμές) ανήλθαν στο ποσό των 9.538,6 δις δρχ.

Το 1996 η Ελλάδα απορρόφησε το 6,9% των δαπανών του Κοινοτικού Προϋπολογισμού, ενώ, αντίστοιχα, οι εισφορές της κάλυψαν το 1,6% του συνόλου των «Ιδίων πόρων». Οι χώρες με τη μεγαλύτερη συνεισφορά στον Κοινοτικό Προϋπολογισμό είναι η Γερμανία (29,2%), η Γαλλία (17,5%) και η Ιταλία (12,6%) ενώ οι υπόλοιπες, εκτός της Ελλάδας χώρες της «Συνοχής», δηλαδή η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιρλανδία, συμμετέχουν κατά το 6,4%, 1,3% και 1,0% αντίστοιχα. Τα μεγαλύτερα ποσοστά απορρόφησης των δαπανών του Κοινοτικού Προϋπολογισμού έχουν η Γαλλία (16,4%), η Ισπανία (14,4%), η Γερμανία (13,6%), η Ιταλία (10,3%) και το Ηνωμένο Βασίλειο (8,2%). «Καθαρή» θετική θέση εμφανίζουν σήμερα οι χώρες της «Συνοχής» και

λιγότερο η Δανία. Τις υψηλότερες «καθαρές» εισπράξεις έχει η Ισπανία και ακολουθούν η Ελλάδα, η Πορτογαλία και η Ιρλανδία.

Οι καθαρές εισροές της Ελλάδας από τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό αντιπροσωπεύουν ένα συνεχώς αυξανόμενο ποσοστό του ΑΕΠ της χώρας. Μέχρι το 1988 το ποσοστό αυτό δεν είχε ξεπεράσει το 3% του ΑΕΠ. Με την αναδιάρθρωση, όμως, της δημοσιονομικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι εισροές αυτές ανήλθαν στο 3,8-4,5% του ελληνικού ΑΕΠ.

1.1 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ **ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ (ΕΓΤΠΕ)**

1.1.1 ΕΓΤΠΕ – ΤΜΗΜΑ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ

Οι διαχρονικές μεταβολές στους ετήσιους ρυθμούς αύξησης και στη σύνθεση των κοινοτικών εισροών στην Ελλάδα συνδέονται με την κοινοτική πολιτική και με τη δυνατότητα απορρόφησης εκ μέρους της Ελλάδας των διαθέσιμων κοινοτικών κονδυλίων .

Μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1980 το μεγαλύτερο μέρος των εισροών στην Ελλάδα προερχόταν από το Τμήμα Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ, καλύπτοντας το 75% περίπου των συνολικών ακαθάριστων εισπράξεων . Το υψηλό αυτό ποσοστό οφειλόταν :

- 1) στον κυρίαρχο λόγο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) και κατά συνέπεια στο γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος του

Κοινοτικού Προϋπολογισμού (ΚΠ) κατευθυνόταν στην επιδότηση των τιμών των αγροτικών προϊόντων, και

- 2) στη σημαντική θέση που κατέχει η γεωργία στην ελληνική οικονομία. Τέλος, οι υψηλές δραχμικές εισπράξεις προέρχονται από την επίτευξη υψηλών θεσμικών τιμών για ορισμένα προϊόντα, καθώς και από την υποτίμηση της «πράσινης» ισοτιμίας της δραχμής. Ως γνωστό οι θεσμικές τιμές και οι επιδοτήσεις των αγροτικών προϊόντων τα οποία υπάγονται στην ΚΑΠ καθορίζονται σε ECU και μετατρέπονται σε εθνικά νομίσματα με βάση τις «πράσινες» ισοτιμίες οι οποίες διατηρούνται σταθερές για μεγάλο χρονικό διάστημα. Η συνεχής διολίσθηση της δραχμής σ' όλη τη διάρκεια της ανωτέρου περιόδου οδήγούσε σε αποκλίσεις ανάμεσα στην τρέχουσα και την «πράσινη» ισοτιμία, με αποτέλεσμα, κατά την περίοδο καθορισμού των αγροτικών τιμών στην Ενωμένη Ευρώπη, να αποφασίζεται υποτίμηση και της «πράσινης» ισοτιμίας, η οποία συνεπαγόταν αντίστοιχη δραχμική αύξηση των εισροών από το Τμήμα Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ.

Από το τέλος της δεκαετίας του '80, το ποσοστό συμμετοχής του Τμήματος Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ παρέμεινε μεν υψηλό στις συνολικές εισπράξεις, αλλά άρχισε να μειώνεται σταδιακά, φτάνοντας περίπου στο 50% των συνολικών εισροών, 1^{ον} λόγω της εφαρμογής των αποφάσεων των πακέτων Deltors I & II, και 2^{ον}, λόγω της ριζικής μεταρρύθμισης της ΚΑΠ το 1992. Ως γνωστό, οι τελικές αποφάσεις για τη μεταρρύθμιση της ΚΑΠ ελήφθησαν τον Μάιο του 1992 και συνδέθηκαν με τις διαπραγματεύσεις στα πλαίσια της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (GATT). Το νέο σύστημα, το οποίο άρχισε να εφαρμόζεται σταδιακά από την περίοδο εμπορίας των αγροτικών προϊόντων 1993/1994, τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή το 1997 και μετέβαλλε το καθεστώς στήριξης ορισμένων αγροτικών προϊόντων. Συγκεκριμένα, το

προηγούμενο σύστημα επιδοτήσεων των τιμών των εν λόγω προϊόντων αντικαταστάθηκε με απευθείας επιδότηση του εισοδήματος των παραγωγών, δηλαδή, χορηγείται απευθείας ενίσχυση στους κοινοτικούς παραγωγούς η οποία δίνεται ανά στρέμμα και όχι ανάλογα με την ποσότητα της παραγωγής. Πρέπει να αναφερθεί επίσης ότι απ' τον Ιανουάριο του 1993, βάσει του αναθεωρημένου γεωργονομισματικού συστήματος, η «πράσινη» ισοτιμία ακολουθεί πλέον με μικρή χρονική υστέρηση τη διολίσθηση της τρέχουσας ισοτιμίας. Λόγω της δομής του ελληνικού αγροτικού τομέα, η εφαρμογή τόσο της νέας ΚΑΠ όσο και των ρυθμίσεων της GATT που αποβλέπουν σε περιορισμό του διεθνούς ανταγωνισμού είχε ως συνέπεια ότι οι εισροές της Ελλάδος από το Τμήμα Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ συνέχισαν να αποτελούν σημαντικό κονδύλιο των κοινοτικών εισροών στην Ελλάδα, παρά τη μείωση της σχετικής τους σημασίας στο σύνολο των εισροών αυτών.

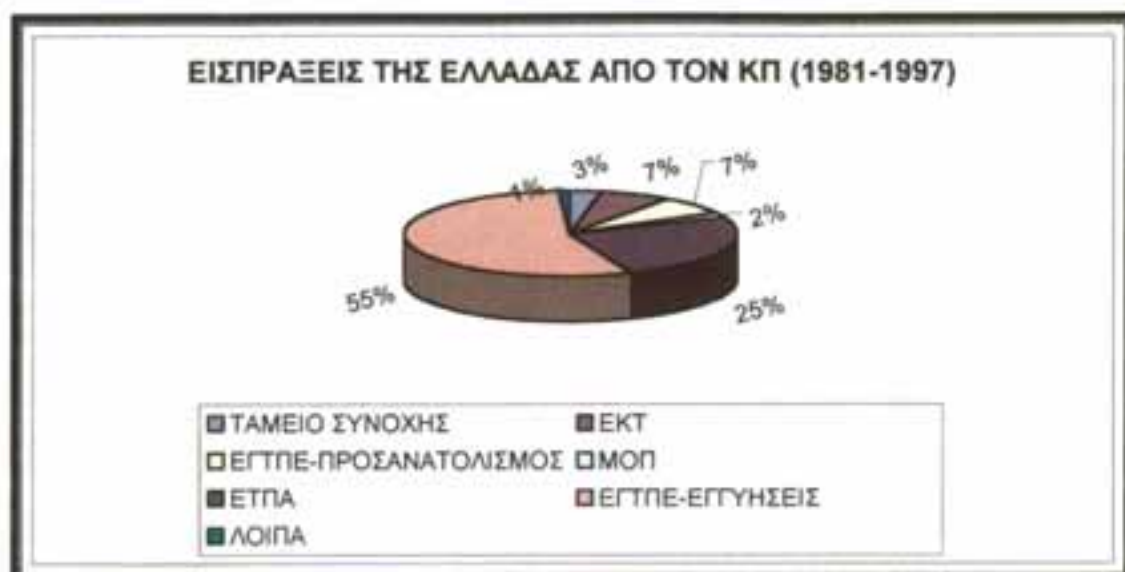
Ειδικότερα από το Τμήμα Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ η Ελλάδα εισέπραξε από το 1981-1995 συνολικό ποσό ύψους 4.841δισ δρχ. Οι εισπράξεις αυτές αντιπροσωπεύουν σε ετήσια βάση περίπου το 75% των συνολικών εισπράξεων της χώρας κατά την πρώτη δετία (1981-1987). Στη συνέχεια το ανωτέρω ποσό αρχίζει να φθίνει σταδιακά για να φτάσει στο 58% το 1995. Αυτό δικαιολογείται από την πολιτική προοδευτικής μείωσης των γεωργικών δαπανών σε κοινοτικό επίπεδο. Ενώ κατά τα πρώτα έτη εντάξεως της Ελλάδας στην Κοινότητα η ΚΑΠ απορροφούσε τη «Μερίδα του Λέοντος» των δαπανών του Κοινοτικού Προϋπολογισμού, σταδιακά αναμορφώνεται με στόχο τον περιορισμό των γεωργικών δαπανών. Αν οι εισπράξεις της χώρας μας εκφραστούν ως ποσοστό συμμετοχής επί του συνόλου των Κοινοτικών δαπανών του ΕΓΤΠΕ – Τμήμα Εγγυήσεων, τότε αυτές αντιπροσωπεύουν το 1.3% για το 1981 και το 7% για το 1995.

1.1.2 ΕΓΤΠΕ – ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

Το Τμήμα Προσανατολισμού του ΕΓΤΠΕ ανήκει στα Διαρθρωτικά Ταμεία. Η εκατοστιαία συμμετοχή του Ταμείου αυτού στο σύνολο των εισροών αυξήθηκε σημαντικά από τότε που εντάχθηκε στα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ΚΠΣ), σε εκτέλεση ρυθμίσεων των πακέτων Dellores I & II.

Οι εισπράξεις της Ελλάδας από το Τμήμα Προσανατολισμού του ΕΓΤΠΕ, είναι γεγονός ότι παρουσίασαν σημαντική βελτίωση στη διάρκεια της δεκαετίας του 1980. Η συμμετοχή του Ταμείου στις συνολικές εισπράξεις της χώρας από τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό έφτασε το 8%, παρ' όλο που οι διαθέσιμοι πόροι του Ταμείου αυτού δεν είχαν ξεπεράσει το 3,3% του συνόλου των δαπανών του Κοινοτικού Προϋπολογισμού.

Από το Τμήμα Προσανατολισμού του ΕΓΤΠΕ, για τον εκσυγχρονισμό και την αναδιάρθρωση των γεωργικών καλλιεργειών, συμπεριλαμβανομένων και των πληρωμών του Χρηματοδοτικού Μέσου Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ) από το 1995, η Ελλάδα εισέπραξε από το 1982 (το 1981 δεν πραγματοποιήθηκαν αναλήψεις) έως και το 1995 συνολικό ποσό ύψους 642 δις δρχ. Παρά το μικρό μέγεθος των εισπράξεων αυτών, σε σχέση με εκείνες των Εγγυήσεων, η πορεία τους ακολουθεί αυξητική τάση: από 2,5% το 1982 έφτασε στο 7,6% το 1995 των συνολικών εισπράξεων της χώρας, αντιπροσωπεύοντας 2,3% (1982) και 12,7% (1995) του συνόλου των Κοινοτικών δαπανών του Τμήματος Προσανατολισμού του ΕΓΤΠΕ.

1.2 ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ (ΜΟΠ).

Στην περίοδο 1984-1988 η πιο σημαντική κοινοτική ενέργεια για την περιφερειακή ανάπτυξη – η οποία συνοδεύτηκε από αντίστοιχη χρηματοδότηση – ήταν η εφαρμογή των Μεσογειακών Ολοκληρωμένων Προγραμμάτων (ΜΟΠ) στην Ελλάδα, τη Ν. Γαλλία και στην Ιταλία. Στόχος τους ήταν η αντιμετώπιση των προβλημάτων των οικονομιών των μεσογειακών χωρών, ιδιαίτερα μετά τη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με την Ισπανία και την Πορτογαλία. Το 1983 εγκρίθηκε το σχέδιο δράσης για την εφαρμογή των ΜΟΠ. Τελικά το 1985 η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισε την έναρξη εφαρμογής τους. Στην τελική απόφαση συνέβαλαν ουσιαστικά οι ακόλουθες εξελίξεις :

- 1) η επικείμενη ένταξη της Ισπανίας και της Πορτογαλίας η οποία θα αύξανε τον ανταγωνισμό

- 2) η προσπάθεια μείωσης των αγροτικών δαπανών για στήριξη των τιμών των αγροτικών προϊόντων, η οποία θα δημιουργούσε προβλήματα στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές
- 3) η οικονομική κρίση και η ανεργία στα αστικά κέντρα και συνεπώς η ανάγκη συγκράτησης του αγροτικού πληθυσμού σε απασχολήσεις στον αγροτικό χώρο εκτός γεωργίας.

Η χρηματοδοτική συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξασφαλιζόταν:

- 1) από την πρόσθετη επιβάρυνση του Κοινοτικού Προϋπολογισμού, η οποία καταχωρήθηκε σε ειδική σειρά
- 2) απ' τη συνδρομή των Διαρθρωτικών Ταμείων (ΕΓΤΠΕ-Προσανατολισμός, ΕΤΠΑ, ΕΚΤ), η οποία είχε επικουρικό χαρακτήρα
- 3) απ' τα δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕ) και του νέου κοινοτικού μέσου.

Το ποσοστό της κοινοτικής συμμετοχής μπορούσε να ανέλθει στο 70% της συνολικής δαπάνης των έργων και προγραμμάτων.

Η κοινοτική συνδρομή για τις τρεις (3) χώρες ανερχόταν συνολικά σε 6,6 δις ECU για μια 7ετία (έως 1992). Απ' τις δαπάνες αυτές μόνο 1,6 δις ήταν νέοι κοινοτικοί πόροι. Τα υπόλοιπα προέρχονται: 2,5 δις από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ) και 2,5 δις από το Διεθνές Ταμείο. Το ποσοστό της κοινοτικής συμμετοχής μπορούσε να ανέλθει στο 70% της συνολικής δαπάνης των έργων και προγραμμάτων.

Γεγονός είναι ότι ενώ το Δεκέμβριο του 1987 ολοκληρώθηκε η διαδικασία υπογραφής των συμβάσεων των 7 ελληνικών ΜΟΠ, η απορρόφηση πόρων υπήρξε πολύ χαμηλή. Η πορεία τους άρχισε να διαγράφεται ικανοποιητική μόνο μετά την ένταξη τους στον Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

Τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (ΜΟΠ) έχουν πλέον καταργηθεί.

1.3 ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (ΚΠΣ)

Τα Κοινοτικά Πλαίδια Στήριξης (ΚΠΣ) βασίζονται στα λειτουργικά προγράμματα και καθορίζουν τις κατευθυντήριες γραμμές που θα ακολουθήσουν η Κοινότητα και τα Κράτη-Μέλη. Περιλαμβάνουν: α) άξονες προτεραιότητας, β) μορφές παρέμβασης, γ) ύψος χρηματοδότησης, δ) τεχνική βοήθεια, ε) παρακολούθηση και αξιολόγηση. Κάθε Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης μπορεί να καλύψει χρονική περίοδο 3-5 χρόνων. Ειδικότερα για την Ελλάδα το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης προβλέπει για την περίοδο 1989-1993 ποσό ύψους 14.342 εκατ. ECU. Αναλυτικότερα:

ΣΥΝΟΛΟ	ΕΟΚ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
14.342	7.193	5.802	1.347

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης για την Ελλάδα υπογράφηκε το Μάιο του 1990 και αποτελείται από 2 τμήματα:

1. εθνικό σκέλος, που περιλαμβάνει 5 άξονες προτεραιότητας με τα εξής λειτουργικά προγράμματα:
 - ⊙ άξονας 1: βελτίωση βασικών υποδομών
 - ⊙ άξονας 2: ανάπτυξη πρωτογενούς τομέα- αγροτική ανάπτυξη
 - ⊙ άξονας 3: αύξηση ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεων
 - ⊙ άξονας 5: αξιοποίηση ανθρώπινων πόρων

2. περιφερειακό σκέλος, που περιλαμβάνει 13 περιφερειακά πολυταμειακά προγράμματα και 6 ΜΟΠ:

⊙ Ανατολική Μακεδονία και Θράκη

⊙ Κεντρική Μακεδονία

⊙ Δυτική Μακεδονία

⊙ Ήπειρος

⊙ Θεσσαλία

⊙ Ιόνιοι Νήσοι

⊙ Δυτική Ελλάδα

⊙ Στερεά Ελλάδα

⊙ Αττική

⊙ Πελοπόννησος

⊙ Νήσοι Βορείου Αιγαίου

⊙ Νήσοι Νοτίου Αιγαίου

⊙ Κρήτη

ΣΤΑΔΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ:

Το χρονοδιάγραμμα που προβλέπεται από τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης μέχρι και την αποπληρωμή των εγκεκριμένων ποσών που είναι το εξής: Α) 1^ο στάδιο: επεξεργασία και υιοθέτηση των ΚΠΣ από την Επιτροπή με βάση τα εθνικά σχέδια. Τα ΚΠΣ είναι μεν διάρκειας 3-5 χρόνων αλλά μπορούν να αναθεωρούνται κατ' έτος. Β) 2^ο στάδιο: τα Κράτη-Μέλη υποβάλλουν τις αιτήσεις που αντιστοιχούν στο πλαίσιο που καθορίζουν τα ΚΠΣ. Γ) 3^ο στάδιο: Η Επιτροπή αποφασίζει και εγκρίνει. Δ) 4^ο στάδιο: Η Επιτροπή προβαίνει στην πληρωμή που πραγματοποιείται σε 3 δόσεις. Η 1^η μετά την έγκριση του προγράμματος,

η 2^η αφού βεβαιωθεί η έναρξη της δράσης και η 3^η μετά το τέλος του προγράμματος.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ:

Η κοινοτική παρέμβαση μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων σημαίνει δωρεάν επιχορηγήσεις και όχι δάνεια και προϋποθέτει, εκτός από ορισμένες περιπτώσεις, την ύπαρξη εθνικής συγχρηματοδότησης. Το ύψος της συμμετοχής του κάθε Ταμείου ανά περιφέρεια είναι το εξής:

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ- ΠΡΟΣ.
Περιφέρειες στόχου 1	50-75%	55-75%	Μέχρι 70%
Άλλες Περιφέρειες	25-50%	25-55%	Μέχρι 30%

Τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης (ΚΠΣ) αποτελούν μία από τις καινοτομίες που θεσπίστηκαν με την μεταρρύθμιση της Διαρθρωτικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Καταρτίζονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση βάσει των Σχεδίων Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΣΠΑ) που υποβάλλουν τα Κράτη-Μέλη. Τα ΣΠΑ συντάσσονται από την εθνική διοίκηση σε συνεργασία με τις Περιφερειακές Αρχές και υποβάλλονται στην επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κρατών. Στην ουσία τα ΣΠΑ αποτελούν το πλαίσιο αναπτυξιακής πολιτικής και περιγράφουν τις προτεραιότητες των Κρατών – Μελών.

Για την αποτελεσματική εφαρμογή των ΚΠΣ δημιουργήθηκε η Επιτροπή Παρακολούθησης. Τα Κράτη – Μέλη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ) ορίζουν τους εκπροσώπους τους, οι οποίοι πρέπει να καλύπτουν το εθνικό, το περιφερειακό και το τοπικό επίπεδο. Με τη διαδικασία αξιολόγησης των δράσεων η Κοινότητα εξετάζει αν οι διαρθρωτικές δράσεις είναι σύμφωνες με τους αναπτυξιακούς στόχους που προσδιορίζονται από τα Σχέδια Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΣΠΑ). Η αξιολόγηση πραγματοποιείται με βάση συγκεκριμένους δείκτες.

Επειδή τα ποσά των παρεμβάσεων των Διαρθρωτικών Ταμείων είναι εκφρασμένα σε ECU και σε σταθερές τιμές, τα ποσά που προβλέπονται στα ΚΠΣ και στις αποφάσεις για τη χορήγηση της συνδρομής προσαρμόζονται κάθε χρόνο. Τα ποσοστά συμμετοχής των Διαρθρωτικών Ταμείων στη χρηματοδότηση έργων και προγραμμάτων των ΚΠΣ κλιμακώνονται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:

- 1) τη σοβαρότητα των προβλημάτων, τα οποία αφορούν οι συγκεκριμένες δράσεις.
- 2) Τη χρηματοδοτική ικανότητα του ενδιαφερόμενου Κράτους – Μέλους λαμβανομένης υπόψη της σχετικής του ευημερίας.
- 3) Το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που παρουσιάζουν οι ενέργειες από Περιφερειακή άποψη.
- 4) Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε τύπου ενεργειών.

Τα ποσοστά της κοινοτικής συμμετοχής υπόκεινται σε ορισμένα όρια:

- 1) 75% του συνολικού κόστους κατά ανώτατο όριο και, κατά κανόνα, τουλάχιστον 50% των δημοσίων δαπανών για τα μέτρα που εφαρμόζονται στις Περιφέρειες που μπορούν να λάβουν ενίσχυση μέσω του «στόχου 1».
- 2) 50% του συνολικού κόστους κατά ανώτατο όριο και, κατά κανόνα, τουλάχιστον 25% των δημοσίων δαπανών για τα μέτρα που εφαρμόζονται στις άλλες Περιφέρειες. Τα ελάχιστα ποσοστά παρέμβασης δεν εφαρμόζονται στις επενδύσεις που δημιουργούν

έσοδα. Οι προπαρασκευαστικές μελέτες και οι δράσεις τεχνικής βοήθειας που αναλαμβάνονται με πρωτοβουλία των Επιτροπών μπορούν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να χρηματοδοτούνται από την Κοινότητα μέχρι ποσοστού 100% της συνολικής δαπάνης.

Κατά την κλιμάκωση των ποσοστών συμμετοχής των Διαρθρωτικών Ταμείων λαμβάνεται υπόψη ο συνδυασμός επιχορηγήσεων και δανείων από τα Χρηματοδοτικά Όργανα της Κοινότητας, όπως η ΕΤΕ, προκειμένου να μεγιστοποιηθούν τα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα των χρησιμοποιούμενων πόρων του Κοινοτικού Προϋπολογισμού.

1.3.1 ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΠΣ 1989-1993 (1^ο ΠΑΚΕΤΟ DELORS)

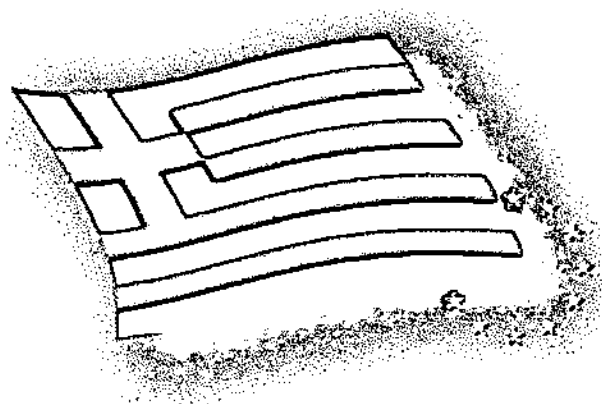
Με βάση το σύνολο των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων για την Ελλάδα από το πακέτο Delors I, διαμορφώθηκε το 1^ο ελληνικό Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, το οποίο εγκρίθηκε στις 30 Μαρτίου 1990, σε αντίθεση με τα ΚΠΣ των άλλων Κρατών – Μελών, τα οποία είχαν εγκριθεί τον Οκτώβριο του 1989. Το 1^ο ΚΠΣ υπαγόταν κυρίως στον «στόχο 1» και απέβλεπε στην αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων της ελληνικής οικονομίας.

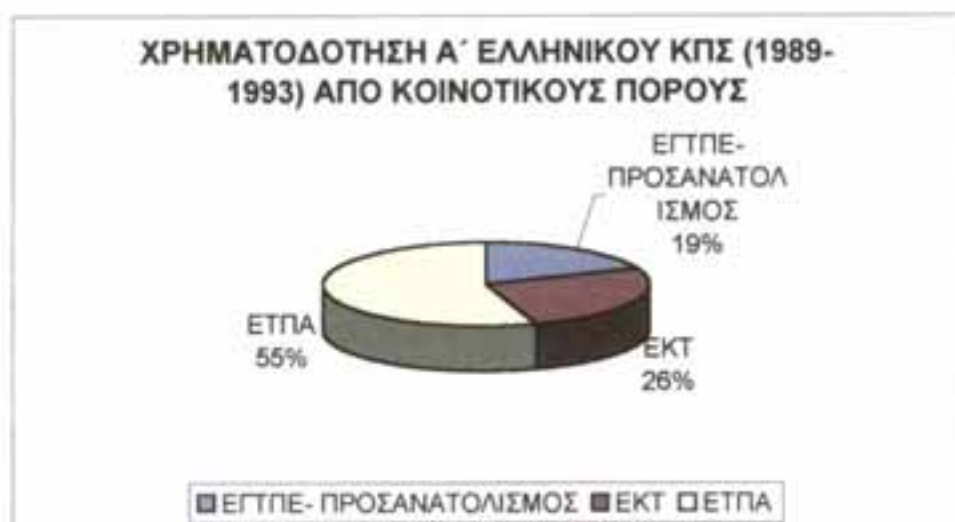
Το συνολικό κόστος των προγραμμάτων που επιλέχθηκαν για το σύνολο της 5ετίας 1989-1993 ανήλθε σε 14,3 δις ECU (σταθερές τιμές 1989). Το 50% περίπου του ποσού αυτού θα καλυπτόταν από εισροές από τα Διαρθρωτικά Ταμεία (6,7 δις ECU) και ιδιαίτερα από το ΕΤΠΑ. Ένας σύντομος απολογισμός του 1^{ου} ΚΠΣ μπορεί να οδηγήσει σε ορισμένα χρήσιμα συμπεράσματα σχετικά με τη μέχρι τώρα πορεία του 2^{ου} ΚΠΣ. Στο διάστημα της εφαρμογής του, η υλοποίηση των έργων που εντάχθηκαν στο 1^ο ΚΠΣ δεν προχωρούσε με τους επιθυμητούς ρυθμούς, σε αντίθεση με ότι συνέβαινε σε άλλες ενδιαφερόμενες χώρες, όπως η

Πορτογαλία και η Ιταλία. Κατόπιν όμως διαπιστώθηκε βαθμιαία βελτίωση, η οποία αντανακλάται στο επίπεδο Ανάληψης Υποχρεώσεων και πληρωμών του Κοινοτικού Προϋπολογισμού προς την Ελλάδα. Μέχρι το τέλος του 1993 είχε εκτελεστεί το σύνολο των Αναλήψεων Υποχρεώσεων από τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό που είχε προβλεφθεί για το ελληνικό ΚΠΣ, ενώ οι πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν αντιστοιχούσαν στο 84% του συνολικού ποσού.

Όσον αφορά τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες, παρά το γεγονός ότι αυτές εγκρίθηκαν με καθυστέρηση, μέχρι το 1993 είχε αναλωθεί το 75% των διαθέσιμων ποσών. Οι υπόλοιπες χώρες της «Συνοχής» εμφάνισαν μεγαλύτερα ποσοστά στην αντίστοιχη περίοδο, με πρώτη την Ιρλανδία.

Η επίδραση του 1^{ου} ΚΠΣ σε ορισμένους δείκτες της ελληνικής οικονομίας μέχρι το τέλος του 1993 υπήρξε σημαντική. Οι συνδρομές των Διαρθρωτικών Ταμείων συνέβαλαν κατά ½ εκατοστιαία μονάδα στο μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ της Ελλάδος, με αποτέλεσμα αυτό να είναι στο τέλος της περιόδου, κατά 2,5% υψηλότερο απ' ότι θα ήταν χωρίς τις κοινοτικές συνδρομές. Η εκτέλεση του ΚΠΣ συνέβαλε στη δημιουργία 50.000 περίπου νέων θέσεων απασχόλησης, γεγονός που επέτρεψε στην Ελλάδα να διατηρήσει στο 7,6% το ποσοστό ανεργίας το 1993, δηλαδή σε επίπεδο κατώτερο απ' τον Κοινοτικό μέσο όρο.

ΠΗΓΗ: ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 90/203 ΕΟΚ, ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΚ, L106/26.04.90.

1.3.2 ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ (ΚΠΣ) 1994-1999 (2^ο ΠΑΚΕΤΟ DELORS)

Με βάση το σύνολο των διαθέσιμων κοινοτικών πόρων του πακέτου Delors II, διαμορφώθηκε το ελληνικό Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης του 1994 –1999, το οποίο, υπάγεται κυρίως στο «στόχο 1». Στο ελληνικό ΚΠΣ έχει διατεθεί, για την δετία 1994-1999, το 11% περίπου των διαθέσιμων πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων. Τα αντίστοιχα ποσοστά για τις άλλες χώρες της «Συνοχής» είναι: Ισπανία 23%, Πορτογαλία 11% και Ιρλανδία 4,4% (βλ. Πίνακα 3).

Οι τομείς που συνθέτουν το 2^ο ΚΠΣ είναι το Περιφερειακό Σκέλος, το Ταμείο Συνοχής και οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες. Το συνολικό κόστος των έργων και προγραμμάτων ανέρχεται περίπου σε 30 δις ECU, σε σταθερές τιμές 1994. Από αυτά, η εθνική συμμετοχή ανέρχεται στα 7 δις ECU, η κοινοτική συμμετοχή σε 14 δις ECU και η ιδιωτική δαπάνη σε 9

δισ ECU. Μέρος της εθνικής συμμετοχής καλύπτεται από δάνεια της ΕΤΕ, ενώ η κοινοτική συνδρομή αντιπροσωπεύεται κατά το 685 από το ΕΤΠΑ. Η αναπροσαρμογή της συναλλαγματικής ισοτιμίας της δραχμής το Μάρτιο του 1998 είχε ως αποτέλεσμα τη δραχμική αύξηση των Κοινοτικών πόρων του ΚΠΣ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όμως αποδέχθηκε το αίτημα της Ελληνικής Κυβέρνησης να αυξηθεί από 66,3% σε 69,2% το ποσοστό συμμετοχής των Διαρθρωτικών Ταμείων στο συνολικό κόστος έργων και προγραμμάτων, ώστε να αποτραπεί επιβάρυνση του Κοινοτικού Προϋπολογισμού.

Για την αξιολόγηση της μέχρι τώρα πορείας του 2^{ου} ΚΠΣ από πλευράς εισροής συναλλάγματος, εξετάζεται το ποσοστό απορρόφησης των διαθέσιμων κοινοτικών κονδυλίων κατά την 4ετία 1994-1997. Το ποσοστό απορρόφησης μπορεί να μετρηθεί με βάση διάφορους δείκτες, όπως:

- 1) τις πληρωμές που διενεργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση στα Κράτη-Μέλη: αυτές καλύπτουν τις δαπάνες από υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν από τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό κατά το τρέχον ή τα προηγούμενα οικονομικά έτη και διενεργούνται μέσα στο έτος.
- 2) Τις αναλήψεις υποχρεώσεων: αυτές καλύπτουν τις νομικές υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται κατά τη διάρκεια του έτους για ενέργειες των οποίων η πραγματοποίηση εκτείνεται σε διάστημα πέραν του ενός οικονομικού έτους.
- 3) τις δαπάνες που πραγματοποιεί η χώρα κάνοντας χρήση των κοινοτικών πόρων, οι οποίοι συμπληρώνονται από τους εθνικούς πόρους.

Ο πρώτος δείκτης είναι ο πιο αντιπροσωπευτικός από πλευράς συναλλαγματικών εισροών και επιπτώσεων στο ισοζύγιο πληρωμών κάθε έτους. Με βάση το δείκτη αυτό η Ελλάδα είχε απορροφήσει μέχρι το

τέλος του 1996 το 32% των διαθέσιμων πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων. Με βάση τις αναλήψεις υποχρεώσεων, το ποσοστό απορρόφησης από την Ελλάδα την ίδια περίοδο ανερχόταν στο 44% περίπου των διαθέσιμων πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων. Μέχρι το τέλος του 1997 η Ελλάδα είχε εισπράξει το 43% των διαθέσιμων κονδυλίων των Διαρθρωτικών Ταμείων, ενώ με βάση τις Αναλήψεις Υποχρεώσεων το ποσοστό αυτό ανήλθε στο 59%. Στην ίδια περίοδο η χώρα εισέπραξε περίπου το 41% των πόρων του Ταμείου Συνοχής, ενώ παρέμεινε χαμηλή η απορρόφηση των πόρων των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών.

Το μεγαλύτερο ποσοστό απορρόφησης παρατηρείται σε σχέση με το ΕΓΤΠΕ-Τμήμα Προσανατολισμού. Τα περιφερειακά προγράμματα έχουν σαφώς υψηλότερους ρυθμούς απορρόφησης απ' τα τομεακά, διότι αποτελούνται από μικρότερα έργα τα οποία μπορούν να προχωρούν ταχύτερα. Επειδή οι ρυθμοί απορρόφησης των διαφόρων προγραμμάτων δεν είναι ίδιοι, έγινε μεταφορά πιστώσεων έργων και προγραμμάτων με στόχο την καλύτερη απορρόφηση των διαθέσιμων κονδυλίων. Μέχρι το τέλος του Νοεμβρίου οι πληρωμές από το ΕΤΠΑ είχαν ξεπεράσει το 60% του διαθέσιμου κονδυλίου, ενώ οι αναλήψεις υποχρεώσεων ξεπέρασαν το 85% του συνόλου των πιστώσεων του ίδιου ταμείου που προβλέπονται στο 2^ο ΚΠΣ. Προηγούνται πάλι τα έργα του περιφερειακού σκέλους, όπου την πρώτη θέση καταλαμβάνει η Ανατολική Μακεδονία και η Θράκη, ενώ στο εθνικό σκέλος προηγούνται η γεωργία και ακολουθούν οι τηλεπικοινωνίες και το ΜΕΤΡΟ Αθηνών. Οι πληρωμές του 2^{ου} ΚΠΣ μπορούν να πραγματοποιηθούν μέχρι το τέλος του 2001.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

ΕΚΑΤΟΣΤΙΑΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ -ΜΕΛΩΝ ΣΤΟ Β' ΚΠΣ (1994-1999)

ΚΡΑΤΗ-ΜΕΛΗ	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	ΕΓΤΠΕ-ΠΡΟΣΑΝ.	ΧΜΠΑ
ΕΛΛΑΔΑ	10,8	14,8	6,4	8,2	4,8
ΒΕΛΓΙΟ	1,3	1,1	1,7	1,1	1,0
ΔΑΝΙΑ	0,5	0,1	0,8	0,7	5,2
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	14,7	12,4	16,3	19,4	5,9
ΙΣΠΑΝΙΑ	23,0	25,3	20,7	18,2	42,0
ΓΑΛΛΙΑ	8,8	5,5	10,7	14,5	8,5
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	4,4	4,1	5,0	4,8	1,8
ΙΤΑΛΙΑ	14,1	15,4	11,7	14,5	13,7
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0
ΟΛΛΑΝΔΙΑ	1,4	0,5	3,1	0,9	2,0
ΑΥΣΤΡΙΑ	1,1	0,6	1,3	2,6	0,1
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	11,0	13,8	7,9	8,9	7,7
ΦΙΛΑΝΔΙΑ	1,1	0,5	1,2	2,6	1,0
ΣΟΥΗΔΙΑ	0,9	0,5	1,6	0,9	1,6
ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	6,8	5,4	11,4	2,7	4,6
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>	<u>100,0</u>

ΠΗΓΗ: ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΚ, 8^Η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ, 1996.

1.3.3 ΟΙ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΙΣΡΟΕΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ: ΤΟ ΠΑΚΕΤΟ SANTER

Η τρίτη φάση της ΟΝΕ συμπίπτει με τη νέα διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τις χώρες της Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης. Κατά την περίοδο αυτή, η ενίσχυση της οικονομικής, η ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μεταξύ των σημερινών Κρατών-Μελών καθίσταται αναγκαία, γιατί, λόγω των προσχωρήσεων υπάρχει κίνδυνος να αυξηθούν οι ανισορροπίες εις βάρος των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών, ενώ τα Κράτη-Μέλη θα αντιμετωπίζουν αυστηρούς δημοσιονομικούς περιορισμούς σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της ΟΝΕ.

Τον Ιούλιο του 1997 λίγο μετά τη νέα συνθήκη του Άμστερνταμ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με το έγγραφο Agenda 2000, υπέβαλλε μεταξύ άλλων προτάσεις για τις δημοσιονομικές προοπτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την περίοδο 2000-2006, λαμβανομένης υπόψη και της προοπτικής για διεύρυνση. Σύμφωνα με τις προτάσεις αυτές, το ανώτατο όριο των Ιδίων Πόρων του Κοινοτικού Προϋπολογισμού διατηρείται στο επίπεδο του 1999 και για την περίοδο 2000-2006, δηλαδή στο 1,27% του Κοινοτικού ΑΕΠ, παρόλο που θα πρέπει να καλύψει αφ' ενός τις δαπάνες της διεύρυνσης, που θα ξεκινήσει το 2002 για την πρώτη ομάδα των χωρών, και αφ' εταίρου την χρηματοδότηση προγραμμάτων για την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής των σημερινών μελών. Ο στόχος αυτός αναμένεται να καταστεί εφικτός, πρώτον λόγω της εξοικονόμησης πόρων από την ΚΑΠ και δεύτερον λόγω της ανόδου του Κοινοτικού ΑΕΠ, για το οποίο προβλέπεται μέση ετήσια αύξηση 2,5% την περίοδο 2000-2006. Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τις παλαιότερες εκτιμήσεις της ίδιας της Επιτροπής, ο Κοινοτικός Προϋπολογισμός θα έπρεπε να φτάσει το 5-7% του Κοινοτικού ΑΕΠ

προκειμένου να επιτευχθεί επαρκής σύγκλιση των οικονομιών των Κρατών- Μελών.

Το σύνολο των πόρων για Διαρθρωτικές Δράσεις ανέρχεται σε 275 δις ECU (σταθερές τιμές 1997), από τα οποία, με 45 δις ECU θα χρηματοδοτηθεί η νέα διεύρυνση και με τα υπόλοιπα 230 δις ECU θα συνεχιστεί η διαρθρωτική στήριξη των σημερινών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα 2/3 των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων θα κατευθυνθούν στις χώρες του «στόχου 1», για τις οποίες εξακολουθεί να ισχύει το κριτήριο επιλεξιμότητας μέχρι 75% του μέσου κατά κεφαλήν Κοινοτικού ΑΕΠ.

Το ανώτατο ύψος των διαρθρωτικών δαπανών παραμένει, όπως και στην τρέχουσα περίοδο, στο 0,46% του Κοινοτικού ΑΕΠ. Η ετήσια χρηματοδότηση των 3 Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής προς ένα Κράτος- Μέλος δεν θα μπορεί να υπερβαίνει το 4% του ΑΕΠ του κράτους αυτού. Συγκριτικά φαίνεται να περιορίζεται η διαρθρωτική βοήθεια προς τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα 45 δις ECU της διαρθρωτικής στήριξης της διεύρυνσης τα αποστερούνται κυρίως οι περιφέρειες του «στόχου 1», δηλαδή οι φτωχότερες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Ταμείο Συνοχής διατηρείται για τα Κράτη- Μέλη των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ παραμένει κάτω του 90% του μέσου Κοινοτικού ΑΕΠ. Παρά τις αρχικές αντίθετες προτάσεις, συμφωνήθηκε ότι το Ταμείο Συνοχής θα συνεχίσει να χρηματοδοτεί τις χώρες της «Συνοχής», ανεξάρτητα από την ένταξη μιας από τις χώρες αυτές στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ, μέχρις ότου επιτευχθεί η πραγματική σύγκλιση των οικονομιών των χωρών αυτών.

Παρ' όλη τη διαρθρωτική στήριξη της νέας διεύρυνσης, θα προκύψει για την Ελλάδα. Το μέγεθος όμως και η διάρθρωση των πόρων αυτών δεν

είναι δυνατόν να εκτιμηθούν με ακρίβεια, εφόσον οι προτάσεις της Επιτροπής αποτελούν ακόμα αντικείμενο διαπραγματεύσεων. Με βάση:

- 1) τα ποσά του πακέτου Santer τα οποία πρότειναν για Διαρθρωτικές Δράσεις στα 15 μέλη και
- 2) τα ποσοστά συμμετοχής της Ελλάδας στους πόρους των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής στα πλαίσια του πακέτου DELORS II, τα οποία κυμαίνονται αντίστοιχα, στο 11%, και 18%,

είναι πιθανόν ότι στην περίοδο 2002-2006 θα εισρεύσει στην Ελλάδα από τα ταμεία αυτά ποσό της τάξεως των 25 δις ECU (σταθερές τιμές 1997). Θα υπάρξει δηλαδή αύξηση κατά περίπου 18% σε σταθερές τιμές σε σχέση με τους αντίστοιχους όρους της περιόδου 1994-1999. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο ελάχιστο δυνατό μερίδιο για την Ελλάδα, διότι δεν λαμβάνεται υπόψη, 1^ο ότι πολλές περιφέρειες στην Ευρωπαϊκή Ένωση θα υπερβούν το όριο επιλεξιμότητας για το «στόχο 1» κατά την περίοδο 2000-2006 και, 2^ο, ότι είναι πιθανή η αποχώρηση της Ιρλανδίας από το Ταμείο Συνοχής μετά την πρώτη ζετία, οπότε θα υπάρξει ανακατανομή των πόρων του υπέρ των τρίτων χωρών που θα παραμείνουν επιλέξιμες. Σημειώνεται ότι το όριο του 4% του ΑΕΠ που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση για το σύνολο των ετήσιων εισροών κάθε χώρας από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και το Ταμείο Συνοχής δεν επηρεάζει την Ελλάδα.

Η κοινοτική συμμετοχή αντιπροσωπεύει κατά μέσο όρο το 70% της συνολικής δημόσιας δαπάνης των έργων που χρηματοδοτούνται. Μέρος όμως της εθνικής συμμετοχής μπορεί να καλυφθεί από δάνεια της ΕΤΕ ή άλλων δανειοδοτικών μηχανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ωστόσο, τα διαθέσιμα κονδύλια του πακέτου SANTER δεν θα δοθούν με τους ίδιους πόρους που ίσχυσαν για τα πακέτα DELLORS I & II. Κατ' αρχήν, θα υπάρξουν νέοι κανονισμοί λειτουργίας των Διαρθρωτικών Ταμείων, οι οποίοι προβλέπεται να εγκριθούν με

πλειοψηφία του Συμβουλίου και όχι πλέον με ομοφωνία. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει, μεταξύ άλλων, αυστηρότερους κανόνες χορήγησης της διαρθρωτικής βοήθειας στις επιλέξιμες περιφέρειες. Θα δοθεί έμφαση στα μεγάλα έργα, ενώ μελετάται η κατάργηση της αυτόματης μεταφοράς πόρων από έτος σε έτος. Ποσοστό 10% των Κοινοτικών πόρων πιθανόν να παρακρατείται και να χορηγείται στις χώρες οι οποίες εμφανίζουν τις καλύτερες επιδόσεις ως προς την απορροφητικότητα και τη διαχείριση των διαθέσιμων ποσών.

Πέρα απ' τις σημαντικές εισροές από τα Διαρθρωτικά Ταμεία, θα συνεχιστούν και οι εισροές από το ΕΓΤΠΕ-Τμήμα Εγγυήσεων, αφού η ΚΑΠ εξακολουθεί να παραμένει η σημαντικότερη κατηγορία δαπανών του Κοινοτικού Προϋπολογισμού και στην περίοδο 2000-2006.

Με βάση τις προτάσεις της «Agenda 2000», υπολογίζεται ότι θα υπάρξει μια μικρή σταδιακή αύξηση, σε ετήσια βάση, των εισροών από το Τμήμα Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ η οποία στο τέλος της περιόδου θα οδηγήσει σε ένα ετήσιο ποσό κατά 10-12% υψηλότερο από το επίπεδο του 1997.

Τέλος, εκτιμάται ότι στην περίοδο 2000-2006 οι συνολικές καθαρές εισροές στην Ελλάδα από τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό θα αντιπροσωπεύουν ετησίως περίπου το 5% του ελληνικού ΑΕΠ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4**ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΠΑΚΕΤΟΥ DELORS II ΜΕ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΑΚΕΤΟ
SANTER**

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΑΠΑΝΩΝ	ΔΙΣΕΚ. ECU(ΣΤΑΘΕΡΕΣ ΤΙΜΕΣ 1997)		ΕΚΑΤΟΣΤΙΑΙΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗ
	DELLORS II ¹ (1993-1999)	SANTER (2000-2006)	
ΓΕΩΡΓΙΑ	286,2	329,2	15,1
ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	-	275,0	37,1
(ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ 15) ²	(200,5)	(230,0)	(14,7)
ΛΟΙΠΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ	116,0	141,3	21,8
ΣΥΝΟΛΟ	602,5	745,5	23,7

¹ Αναφέρεται στις αναθεωρημένες δημοσιονομικές προοπτικές 1993-1999 όπως διαμορφώθηκαν μετά τη διεύρυνση της ΕΕ το 1995

² Διαρθρωτικό Ταμείο και Ταμείο Συνοχής

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ:

Σχετικά με τις συνολικές εισροές Κοινοτικών πόρων από τα 3 Διαρθρωτικά Ταμεία επισημαίνεται ότι η ανοδική τους πορεία δεν ανακόπηκε μετά το 1984, έτος, που σηματοδεύτηκε από τις αποφάσεις της Κοινότητας για τη συγκράτηση των δαπανών. Αντιθέτως, ενισχύθηκε χάρη στην υιοθέτηση των ΜΟΠ ως αντιστάθμισμα στην πολιτική της αναμόρφωσης της ΚΑΠ και της διεύρυνσης της κοινότητας με την Ισπανία και την Πορτογαλία, καθώς και του 1^{ου} πακέτου DELORS που στα πλαίσια της μεταρρύθμισης των Διαρθρωτικών Ταμείων, προέβλεψε, μεταξύ άλλων, τον διπλασιασμό των πόρων τους.

1.4 ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ

Όπως αναφέρθηκε σε προηγούμενο κεφάλαιο, προβλέφθηκε απ' τη Συνθήκη του Μάαστριχτ η συγκρότηση ενός Ταμείου Συνοχής, για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και την ανάπτυξη των διευρωπαϊκών δικτύων στα Κράτη-Μέλη στα οποία το κατά κεφαλήν ΑΕΠ είναι χαμηλότερο από το 90% του Κοινοτικού μέσου όρου. Όποιο Κράτος-Μέλος υπερέβαινε το 90% έπαινε να είναι επιλέξιμο. Η κατανομή των πόρων του Ταμείου Συνοχής έγινε κυρίως με βάση αντικειμενικά κριτήρια (πληθυσμός, κατά κεφαλήν ΑΕΠ, έκταση), αλλά λήφθηκαν υπόψη και άλλοι κοινωνικό-οικονομικοί παράγοντες. Έτσι προέκυψε η ακόλουθη κατανομή: Ελλάδα 16-20%, Ιρλανδία 7-10%, Πορτογαλία 16-20%, Ισπανία 52-58%.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στο Ταμείο αποτελεί η ύπαρξη, στα κράτη αυτά, προγράμματος με στόχο την ικανοποίηση των κριτηρίων οικονομικής σύγκλισης που αφορούν τον περιορισμό των δημοσιονομικών ελλειμμάτων.

Εάν ένα Κράτος-Μέλος έχει υπερβολικό έλλειμμα και αυτό δεν εξαλειφθεί μέσα σε μία ορισμένη περίοδο, τότε το Ταμείο αναστέλλει για αυτό το Κράτος-Μέλος τη χρηματοδότηση νέων προγραμμάτων ή- στην περίπτωση μεγάλων προγραμμάτων με πολλά στάδια- των νέων σταδίων. Μόνο σε περίπτωση προγραμμάτων που άμεσα αφορούν περισσότερα του ενός Κράτη-Μέλη, το Συμβούλιο μπορεί να αναβάλει την αναστολή. Σημειώνεται όμως ότι η δυνατότητα αναστολής της χρηματοδότησης θα άρχιζε μετά την πάροδο 2 ετών από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης του Μάαστριχτ.

Τονίζεται ότι οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Συνοχής μπορούν να συγχρηματοδοτηθούν και από άλλες κοινοτικές

πηγές. Αυτή η συγχρηματοδότηση δεν πρέπει να υπερβαίνει το 90% της συνολικής δαπάνης.

Για το 1993, 1994 και 1995, η Ελλάδα εισέπραξε από το νεοσυσταθέν Ταμείο Συνοχής 108 δις δρχ για υλοποίηση έργων στους τομείς περιβάλλοντος και μεταφορών, στα πλαίσια της προώθησης του στόχου της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής. Αρχικά, οι πόροι αυτοί προήλθαν από το Χρηματοδοτικό Μέσο Συνοχής το οποίο λειτούργησε ως προσωρινό μέσο προκειμένου να καλύψει το διάστημα μέχρι την οριστική θέση σε ισχύ του Ταμείου Συνοχής, από την 1^η Απριλίου 1994.

1.5 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΕΤΠΑ).

Στόχος του ΕΤΠΑ είναι η διόρθωση των περιφερειακών ανισοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Για την εκπλήρωση του στόχου αυτού παρέχονται ενισχύσεις στον τομέα της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας και στις υπηρεσίες. Επίσης χορηγούνται επιδοτήσεις και για επενδύσεις υποδομής.

Το κύριο χαρακτηριστικό του ταμείου αυτού ήταν η ύπαρξη εθνικών ποσοτώσεων, δηλαδή κατανομή των πόρων του στα Κράτη-Μέλη σύμφωνα με τα ποσοστά που όριζε ο σχετικός κανονισμός. Το μερίδιο της Ελλάδας στους πόρους του ΕΤΠΑ όταν η χώρα εισήλθε στην Κοινότητα καθορίστηκε σε 13% (κανονισμός ΕΟΚ/3325.80). Από το 1985, το σύστημα των ποσοτώσεων αντικαταστάθηκε από ένα σύστημα ανώτατων και κατώτατων ορίων τα οποία για την Ελλάδα καθορίστηκαν σε 12,35 και 15,75%, ενώ με την είσοδο της Ισπανίας και της

Πορτογαλίας τα αντίστοιχα όρια διαμορφώθηκαν σε 8,35 και 10,64%. Το ΕΤΠΑ αποτελεί τη δεύτερη σημαντική πηγή εισπράξης κοινοτικών πόρων για την Ελλάδα, ενώ ακολουθούν το ΕΚΤ και το ΕΓΤΠΕ – Τμήμα Προσανατολισμού. Μέχρι το τέλος της δεκαετίας του '80, οι εισροές από το ΕΤΠΑ αντιστοιχούσαν στο 16-18% περίπου των συνολικών εισπράξεων. Η Ελλάδα εξαντλούσε τα επιτρεπόμενα όρια χρηματοδότησης από το Ταμείο αυτό. Αναφέρεται ενδεικτικά ότι το 1988 οι συνδρομές του ΕΤΠΑ αντιπροσώπευαν το 0,76% του ΑΕΠ και το 4,22% των Ακαθάριστων Επενδύσεων Πάγιου Κεφαλαίου (ΑΕΠΚ) της χώρας. Στην Πορτογαλία, που ερχόταν πρώτη με κριτήριο τα ποσοστά αυτά, η συνδρομή του ΕΤΠΑ αντιπροσώπευε αντίστοιχα το 1,22% του ΑΕΠ και το 4,49% του ΑΕΠΚ. Το μεγαλύτερο ποσοστό των συνδρομών κατευθύνθηκε στη χρηματοδότηση έργων υποδομής και μόνο ένα ελάχιστο ποσοστό κατευθύνθηκε άμεσα σε παραγωγικούς τομείς, όπως η μεταποίηση, ο τουρισμός, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις και οι νέες τεχνολογίες.

Στα πλαίσια της πολιτικής μείωσης των διαρθρωτικών ανισοτήτων και ανάπτυξης των περιφερειών της Κοινότητας, η Ελλάδα εισέπραξε συνολικά, για τη περίοδο '81-'95, το δεύτερο σε ύψος σημαντικό ποσό των 2.056 δις δρχ. Οι εισπράξεις αυτές προέρχονται :

- 1) κυρίως από το ΕΤΠΑ που παρεμβαίνει χρηματοδοτικά υπέρ των λιγότερο αναπτυγμένων περιοχών της Κοινότητας βάση εθνικών ποσοτώσεων μέχρι το 1984 (13% για την Ελλάδα) και, από το 1985 και μετά, βάσει κατώτατο και ανώτατο ορίων «ψαλίδας» αναλόγως της έντασης των περιφερειακών ανισοτήτων (8,36% κατώτατο και 10,64% ανώτατο όριο για την Ελλάδα).
- 2) Από τα ΜΟΠ με το αξιόλογο ποσό των 171 δις δρχ, που υιοθετήθηκαν το 1984 και οι πόροι των οποίων άρχισαν να

εισρέουν το 1985, ως πρόσθετη και συνεκτική ενέργεια υπέρ των μειονεκτικότερων μεσογειακών περιφερειών της Κοινότητας.

Οι εισροές Κοινοτικών πόρων στην Ελλάδα για την περιφερειακή πολιτική σημειώνουν σταδιακά σημαντική αύξηση: από 16,5% (1985) έφτασαν ν' αντιστοιχούν στο 24,5% (1995) των συνολικών εισπράξεων της χώρας, αντιπροσωπεύοντας το 15,3% το 1981 και το 14,3% το 1993 των εν λόγω κοινοτικών δαπανών.

1.6 ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ (ΕΚΤ).

Οι εισροές κοινοτικών πόρων από το ΕΚΤ, που προορίζονται για την ενίσχυση της κοινωνικής πολιτικής μέσω προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ανέρχονται συνολικά σε 605 δις δρχ. για την περίοδο 1981-1995. Παρά το γεγονός ότι η πορεία των αναλήψεων αυτών παρουσιάζει αυξητική τάση: από 2,5% (1982) σε 7,2% (1995) των συνολικών εισπράξεων της χώρας, το συνολικό τους μέγεθος παραμένει σε χαμηλότερα επίπεδα, σε σχέση με εκείνα που προέρχονται από τα άλλα Ταμεία της Κοινότητας, αντιπροσωπεύοντας το 1% το 1981 και το 5,3% το 1995 των συνολικών δαπανών της Κοινότητας για την κοινωνική πολιτική.

1.7 ΕΞΟΔΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΙΔΙΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΑΝΑΛΗΨΕΙΣ

Το ποσοστό του 10% που παρακρατείται ετησίως από κάθε Κράτος – Μέλος, ως έξοδα εισπράξης των παραδοσιακών Ιδίων Πόρων της Κοινότητας (δασμοί, γεωργικές εισφορές και συνεισφορές ζάχαρης και ισογλυκόζης), ανήλθε για την περίοδο 1981-1995, σε 44 δις δρχ. Ετησίως, το ποσό αυτό δεν καλύπτει παρά το 0,5-1% των συνολικών εισπράξεων της χώρας, η δε πορεία του ακολουθεί τις αυξομειωτικές τάσεις του όγκου των παραδοσιακών Ιδίων Πόρων. Τέλος, από διάφορες δαπάνες της Κοινότητας για κάλυψη λειτουργικών της αναγκών, εισπράχθηκαν, για την περίοδο 1981-1995, 86 δις δρχ που αντιστοιχούν περίπου στο 1%, κατά μέσο όρο, των συνολικών εισπράξεων της χώρας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

<u>ΕΤΟΣ</u>	<u>ΚΑΘΑΡΙΣ ΕΙΣΠΡΟΞ</u> <u>(ΔΙΣΔΤ. ΧΩΔ)</u>	<u>ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΟΥ ΛΕΩ</u>
1990	2.901	3,5
1991	4.034	4,5
1992	4.058	4,1
1993	4.085	4,4
1994	4.307	4,4
1995	4.968	4,3
1996	5.057	4,1
1997	4.622	3,8

ΠΗΓΗ: ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Η συμβολή κάθε Κράτους- Μέλους στη χρηματοδότηση του Κοινοτικού Προϋπολογισμού υπολογίζεται βάσει της συμμετοχής του στις τέσσερις κατηγορίες Ιδίων Πόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: τους δασμούς, τις γεωργικές εισφορές, τους πόρους ΦΠΑ και τις συνεισφορές ΑΕΠ. Παράλληλα κάθε Κράτος – Μέλος συμμετέχει στις «Εισφορές εκτός Κοινοτικού Προϋπολογισμού» καθώς και σε διάφορες άλλες μορφές συνεισφορών προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ως προς τη συμμετοχή της Ελλάδας στη χρηματοδότηση του Κοινοτικού Προϋπολογισμού, θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι συνεισφορές της χώρας μας στον πόρο ΦΠΑ αρχίζουν από το 1986. Η συμφωνία ένταξης της Ελλάδας στην Κοινότητα προέβλεπε σχετική μεταβατική περίοδο προκειμένου, χάρη στις επιστροφές που θα κατέβαλλε η Κοινότητα στην Ελλάδα από τις συνεισφορές της με βάση το ΑΕΠ, να της εξασφαλιστεί «Καθαρό όφελος» από τα πρώτα χρόνια των δοσοληψιών.

Η Ελλάδα κατέβαλε συνολικά στην Κοινότητα, για την περίοδο 1981-1995 1875,6 δις δρχ. ιδιαίτερα σημαντική είναι η συμμετοχή στον πόρο ΦΠΑ (52,3%) και ακολουθεί εκείνη στους δασμούς(18,9%), στην κατηγορία ΑΕΠ (15,6%) και, τέλος στις γεωργικές εισφορές (4,5%).

2.1 ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΙ ΔΑΣΜΟΙ

Οι δασμοί που επιβάλλονται, κατ' εφαρμογή του Κοινού Εξωτερικού Δασμολογίου, επί της τελωνειακής αξίας των εισαγόμενων

προϊόντων απ' τις τρίτες χώρες στα τελωνεία των Κρατών – Μελών, αποτελούν σημαντική πηγή εσόδων της Κοινότητας από το 1970 όταν θεσπίστηκαν ως Ίδιοι Πόροι.

Για την περίοδο 1981-1995, η Ελλάδα κατέβαλλε συνολικό ποσό ύψους 356 δις δρχ από δασμούς που εισέπραξε στα εξωτερικά σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι αποδόσεις στην κατηγορία των δασμών για την περίοδο που ακολουθεί την οριστικοποίηση του συστήματος Ιδίων Πόρων (1989-1995) καλύπτουν το 20%, κατά μέσο ετήσιο όρο, των συνολικών αποδόσεων της χώρας.

Για το 1995, το ποσό που καταβλήθηκε ήταν 44 δις δρχ, και αντιπροσώπευε την κατά 1% συμμετοχή της χώρας μας στα συνολικά έξοδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (σύνολο αποδόσεων των Κρατών-Μελών) από την κατηγορία των δασμών.

2.2 ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΖΑΧΑΡΗΣ ΚΑΙ ΙΣΟΓΛΥΚΟΖΗΣ

Οι εισφορές αυτές προκύπτουν απ' την εφαρμογή της ΚΑΠ και επιβάλλονται στα προϊόντα για τα οποία αποφασίζεται η Κοινή Οργάνωση της Αγοράς (ΚΟΑ). Αξιοσημείωτο είναι ότι οι γεωργικές εισφορές, που εισπράττονται κατά την εισαγωγή γεωργικών προϊόντων από τρίτες χώρες προκειμένου να εξισωθεί η διαφορά μεταξύ διεθνών και κοινοτικών τιμών, έχουν μεταβλητό χαρακτήρα σε σχέση με τη σταθερότητα που διακρίνει τους δασμούς του Κοινού Εξωτερικού Δασμολογίου (ΚΕΔ).

Για το σύνολο της περιόδου 1981-1995, η Ελλάδα απέδωσε συνολικά 84 δις δρχ για γεωργικές εισφορές και συνεισφορές ζάχαρης-ισογλυκόζης. Από το 1989 και μετά, οι εισφορές αυτές καλύπτουν ετησίως (κατά μέσο όρο) το 4% των συνολικών αποδόσεων της χώρας.

Για το 1995, η συμμετοχή της Ελλάδας στα συνολικά έσοδα του Κοινοτικού Προϋπολογισμού απ' την κατηγορία των γεωργικών εισφορών αντιπροσωπεύει το 1,1%.

2.3 ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΦΠΑ

Τα έσοδα της Κοινότητας που προκύπτουν απ' τις συνεισφορές των Κρατών – Μελών με βάση το ΦΠΑ αποτελούν τη σημαντικότερη, από άποψη μεγέθους, πηγή χρηματοδότησης του Κοινοτικού Προϋπολογισμού (50-60% κατά μέσο όρο). Αυτό δικαιολογείται τόσο από την μείωση του ρόλου των δύο παραπάνω πόρων, δηλαδή των δασμών, των γεωργικών εισφορών και συνεισφορών ζάχαρης και ισογλυκόζης (λόγω της σταδιακής απελευθέρωσης του εμπορίου στα πλαίσια της GATT και της σύναψης πολλών δασμολογικών συμφωνιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρίτες χώρες), όσο και από τις διευρυνόμενες ανάγκες της Ευρωπαϊκής Ένωσης που συνέβαλλαν στην απόφαση αύξησης του συντελεστή ΦΠΑ στο 1,4% από το 1985. Κατ' αναλογία η συμμετοχή της Ελλάδας στον κοινοτικό αυτό πόρο είναι ιδιαίτερα αυξημένη.

Οι συνολικές συνεισφορές της χώρας μας στον πόρο αυτό, για την περίοδο 1986-1995, ανήλθαν σε 982 δις δρχ, ποσό που καλύπτει ετησίως (κατά μέσο όρο) το 58% των συνολικών μας αποδόσεων.

Για το 1995, η συμβολή της Ελλάδας αντιπροσωπεύει το 1,5% των συνολικών εσόδων της Ευρωπαϊκής Ένωσης απ' την εν λόγω κατηγορία.

2.4 ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΕΠ

Οι συνεισφορές της Ελλάδας με βάση το ΑΕΠ καθορίζονταν μέχρι το 1988 με βάση ένα μηχανισμό αντιστάθμισης έτσι ώστε να εξασφαλιζόταν ισοσκελίση του Κοινοτικού Προϋπολογισμού.

Για την περίοδο 1981-1988, οι συνεισφορές της Ελλάδας με βάση το ΑΕΠ ανέρχονται στο ποσό των 83 δις δρχ, το οποίο αποδόθηκε τα 5 πρώτα έτη, καλύπτοντας το ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό της τάξεως του 65% των συνολικών αποδόσεων της χώρας, και αυτό διότι η Ελλάδα δεν συμμετείχε ακόμα στον πόρο ΦΠΑ.

Για την περίοδο 1989-1995, κατά την οποία ο πόρος ΑΕΠ διαμορφώνεται ως συμπληρωματικός των λοιπών εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού, οι συνολικές συνεισφορές της Ελλάδας με βάση το ΑΕΠ ανέρχονται σε 209 δις δρχ. Επισημαίνεται ότι οι συνεισφορές με βάση το ΑΕΠ παρουσιάζουν σημαντική αυξητική τάση: από 6% (1989) στο 18,3% (1995) των συνολικών αποδόσεων της χώρας.

Για το 1995, η συμμετοχή της χώρας μας στα συνολικά έσοδα του Κρατικού Προϋπολογισμού απ' την κατηγορία ΑΕΠ αντιπροσωπεύει το 1,5%.

2.5 ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ

Πρόκειται για συνεισφορές που προκύπτουν απ' τις ετήσιες αναθεωρήσεις των βάσεων ΦΠΑ και ΑΕΠ προηγούμενων ετών, αλλά και επιστροφές ποσών από ανεκτέλεστα Κοινοτικά Προγράμματα.

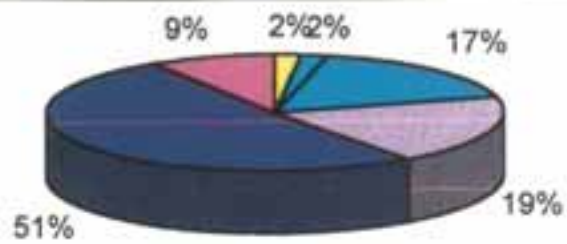
Για τα έτη 1993-1995, τα ποσά που κατέβαλλε η Ελλάδα αυξήθηκαν υπερβολικά λόγω των πρόσθετων επιβαρύνσεων που επέφερε η εφαρμογή νέας μεθόδου υπολογισμού του ΑΕΠ (με έτος βάσεις το 1988) και των σχετικών αναπροσαρμογών των βάσεων ΦΠΑ και ΑΕΠ.

2.6 ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΚΤΟΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι εθνικές συνεισφορές στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (ΕΤΑ), που χρηματοδοτεί την κοινοτική πολιτική ανάπτυξης υπέρ των χωρών του Τρίτου Κόσμου και στο Πρόγραμμα Επισιτιστικής Βοήθειας .

Οι συνεισφορές της Ελλάδας για την κάλυψη των σχετικών υποχρεώσεων της παρουσιάζουν διαχρονικά αυξητική τάση λόγω των διευρυνόμενων αναγκών της κοινότητας, και αντιστοιχούν περίπου στο 2% του συνόλου των αποδόσεων της χώρας στην Κοινότητα.

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟΝ ΚΠ (1981-1997)

- ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟΝ ΚΠ(1981-1997)
- ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΖΑΧΑΡΗΣ ΚΑΙ ΙΣΟΓΛΥΚΟΖΗΣ
- ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ
- ΔΑΣΜΟΙ(ΚΕΔ)
- ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΕΠ
- ΣΥΝΕΙΣΦΟΡΕΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΦΠΑ
- ΛΟΙΠΑ

ΠΗΓΗ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ-ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ

Απ' τη διαφορά συνολικών εισπράξεων (8.384,6 δις δρχ) και συνολικών πληρωμών (1875,6 δις δρχ) για την περίοδο 1981-1995 βγαίνει το συμπέρασμα ότι η Ελλάδα εισέπραξε καθαρό ποσό 6.502 δις δρχ, πράγμα που την αναδεικνύει σε πρώτο καθαρό λήπτη απ' τα ταμεία της Κοινότητας.

Οι καθαρές μας εισπράξεις, ενώ το 1981 αντιπροσώπευαν το 0,4% του ΑΕΠ, ανήλθαν σταδιακά στο 5% του ΑΕΠ το 1993 και στο 4,1% το 1995. Τα ποσοστά αυτά αντανακλούν την ολόένα και διευρυνόμενη συμμετοχή των εισπράξεων, ιδιαίτερα μετά από το 1985 χάρη στα ΜΟΠ και στα πακέτα DELORS I & II, στο ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Αξίζει να επισημανθεί ότι στις καθαρές εισπράξεις της χώρας απ' την Ευρωπαϊκή Ένωση δεν περιλαμβάνονται τα δάνεια που χορηγούνται απ' την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕ) στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, το συνολικό ύψος των οποίων ανήλθε για την περίοδο 1981-1995 σε 955,4 δις δρχ, καθώς και τα διάφορα κοινοτικά κεφάλαια που χορηγούνται σε ιδιωτικούς, κυρίως, φορείς απ' ευθείας από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αν συνυπολογίσουμε και τα κονδύλια αυτά, φυσικό είναι να αυξάνεται το μέγεθος των εισπράξεων της Ελλάδας ακόμα περισσότερο.

Οι εισπράξεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελούν σημαντικές εισροές συναλλαγματικών πόρων για τη χώρα και μεγάλο μέρος αυτών, σταθερή και εξίσου σημαντική πηγή εσόδων για τον Κρατικό Προϋπολογισμό. Για το 1995, οι εισροές απ' την Ευρωπαϊκή Ένωση καλύπτουν το 15,8% των συνολικών εσόδων του Κρατικού Προϋπολογισμού της χώρας και το υψηλότερο ποσοστό των συνολικών

εισροών ύψους 51,4% που προέρχεται από το ΕΓΤΠΕ- Τμήμα Εγγυήσεων, τροφοδοτεί κατ' αποκλειστικότητα (100%) τον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ) για τη στήριξη των αγροτικών των αγροτικών τιμών και του αγροτικού εισοδήματος, το 29,4% απορροφάται από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, ενώ το υπόλοιπο 19,2% δεν αποτελεί έσοδο του κράτους, αλλά αποδίδεται σε «Τρίτους» (Ιδιωτικό Τομέα). Τέλος, πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα το γεγονός ότι το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων χρηματοδοτείται σχεδόν εξ' ολοκλήρου (93,3%) απ' τους Κοινοτικούς Πόρους των Διαρθρωτικών Ταμείων και του Ταμείου Συνοχής.

Απ' τα παραπάνω συμπεραίνεται εύλογα το θετικό αποτέλεσμα της εισροής Κοινοτικών Πόρων στην ελληνική οικονομία. Ειδικότερα η αυξημένη κοινοτική συμμετοχή στη χρηματοδότηση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων αποτελεί σημαντικότατο παράγοντα διαμόρφωσης ενός πλαισίου ανάπτυξης (ΜΟΠ, 1^ο και 2^ο ΚΠΣ) για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων της οικονομίας της χώρας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ Ι

ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΧΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΔΟΣΟΛΗΨΙΩΝ Κ-Μ ΜΕ Ε.Κ, 1981-1995 (ΣΕ ΕΚΑΤ. ΜΕCUs)

	ΒΕΛΓΙΟ	ΔΑΝΙΑ	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ	ΙΣΠΑΝΙΑ	ΓΑΛΛΙΑ	ΙΡΑΝΔΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ	ΛΟΥΞΕΜ- ΒΟΥΡΓΟ	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	ΠΟΡΤΟ- ΓΑΛΙΑ	ΗΝ. ΒΑΣΙΛΕΙΟ	ΑΥΣΤΡΙΑ	ΦΙΛΑΝΔΙΑ	ΣΟΥΗΔΙΑ
1981	-392,6	220,9	-2554,8	140,2	-	-6,6	558,1	287,3	-18,9	-2,3	-	-752,8	-	-	-
1982	-499,0	228,3	-3171,7	604,3	-	-804,7	671,5	911,4	-24,3	86,9	-	-1153,6	-	-	-
1983	-480,4	276,6	-2686,8	973,7	-	-251,7	756,6	776,3	-38,3	295,6	-	-1000,8	-	-	-
1984	-398,2	487,2	-3033,1	1008,2	-	-459,8	924,1	1519,0	-40,1	434,8	-	1337,0	-	-	-
1985	-222,6	292,1	-3319,3	1314,8	-	97,2	1252,3	850,8	-42,2	342,5	-	-1982,9	-	-	-
1986	-283,9	421,1	-3741,8	1272,7	94,9	-561,5	1230,1	-194,9	-59,3	217,5	219,2	-1438,4	-	-	-
1987	-717,2	299,5	-4842,8	1536,5	276,1	-585,7	1100,5	64,6	-61,5	524,0	390,0	-2606,0	-	-	-
1988	995,0	330,6	6107,2	1491,6	1334,2	1780,9	1159,3	124,2	-67,4	1150,0	514,9	-2070,0	-	-	-
1989	-1123,9	174,2	-6530,6	1998,2	-30,7	-2946,3	1340,8	-428,8	-64,6	1129,4	487,2	-3353,8	-	-	-
1990	-773,9	422,5	-5550,4	2470,2	1711,3	1804,9	1892,5	416,7	-60,0	368,4	600,8	-3386,9	-	-	-
1991	412,6	346,3	-8796,8	2926,4	2294,6	-2449,5	2356,3	1388,6	159,7	-537,9	1516,2	-666,9	-	-	-
1992	165,5	276,6	-9697,6	3604,8	2739,6	-1443,6	2140,1	-504,3	164,0	-829,0	2139,9	-2387,8	-	-	-
1993	59,6	376,9	-11830,3	4136,7	3090,4	-1019,6	2371,9	-1525,4	189,6	-1326,6	2508,4	-3125,8	-	-	-
1994	-309,3	198,9	-13637,1	3851,9	3056,6	-2626,4	1752,0	-2539,4	253,7	-1829,9	1826,9	-1158,0	-	-	-
1995	-311,2	305,7	-13431,0	3488,9	7218,1	-1727,2	1886,9	-614,1	-44,8	-2004,7	2381,1	-4720,2	-905,1	-164,6	-937,3
ΣΥΝΟΛΟ	-5869,5	4657,4	-98891,3	30818,3	21785,1	-14761,4	21393,0	-3245,2	245,6	1981,3	12584,6	31141,7	-905,1	-164,6	-937,3

ΠΗΓΗ: ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ - ΕΚ ΓΙΑ ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΤΗ 1981-1993

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙ

(ΣΕ ΔΙΣ ΔΡΧ)

	ΑΕΠ ΣΕ ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΤΙΜΕΣ ΑΓΟΡΑΣ	ΚΑΘΑΡΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ Ε.Κ.	% ΣΤΟ ΑΕΠ
1981	2.483	9	0,4
1982	3.118	41	1,3
1983	3.729	73	2
1984	4.609	84	1,8
1985	5.542	122	2
1986	6.679	182	2,7
1987	7.596	244	3,2
1988	3.196	260	2,8
1989	10.895	353	3,2
1990	13.143	475	3,6
1991	16.231	607	3,7
1992	18.678	816	4,4
1993	21.106	1.053	5,0
1994	23.756	1.113	4,7
1995	25.484	1.077	4,1

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ EUROSTAT

ΠΙΝΑΚΑΣ ΙΙΙ**ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΠΟΡΩΝ ΑΝΑ ΚΡΑΤΟΣ – ΜΕΛΟΣ**

Διαρθρωτικές ενισχύσεις σε εκατ. ECU, 1994-1999 (σε τιμές 1994)

	ΣΤΟΧΟΣ 1	ΣΤΟΧΟΣ 2	ΣΤΟΧ ΟΙ 3&4	ΣΤΟΧΟΣ 5 Α	ΣΤΟΧΟΣ 5 Β	ΣΤΟΧΟΣ 6	Κ.Π* O	ΣΥΝΟΛ O
ΒΕΛΓΙΟ	730	342	465	195	77	-	287	2.096
ΔΑΝΙΑ	-	119	301	267	54	-	102	843
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	13640	1566	1942	1143	1227	-	2206	21724
ΕΛΛΑΔΑ	13980	-	-	-	-	-	1151	15131
ΙΣΠΑΝΙΑ	26300	2416	1843	446	664	-	2774	34443
ΓΑΛΛΙΑ	2190	3774	3203	1933	2238	-	1601	14939
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	5620	-	-	-	-	-	483	6103
ΙΤΑΛΙΑ	14860	1463	1715	814	901	-	1893	21646
ΛΟΥΞ/ΡΓΟ	-	15	23	40	6	-	20	104
ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ	150	650	1079	165	150	-	421	2615
ΑΥΣΤΡΙΑ	162	99	387	380	403	-	143	1574
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙ	13980	-	-	-	-	-	1058	15038
Α								
ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	-	179	336	347	190	450	150	1652
ΣΟΥΗΔΙΑ	-	157	509	204	135	247	125	1377
ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	2360	4581	3377	450	817	-	1570	13155
ΣΥΝΟΛΟ ΕΕ	93972	15360	15180	6916	6862	697	14051	153038

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ EUROSTAT

ΠΙΝΑΚΑΣ IV

ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (ΣΕ ΔΙΣ ΔΡΧ)

	ΕΣΟΔΑ	ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΤΑ ΕΣΟΔΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΧΩΡΑΣ
Σύνολο	7072,6	1120,3 (15,8%)	80,8%
Τακτικός Προϋπολογισμός	6127,8	85,9 (1,3%)	6,2%
Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων	344,8	321,8 (93,3%)	23,2%
ΕΛΕΓΕΠ	712,6	712,6 (100%)	51,1%
Ιδιωτικός Τομέας			19,2%

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (1995)

ΠΙΝΑΚΑΣ VΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΟΥ Β' ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΠΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΟΜΕΙΣ	ΠΑΗΡΩΜΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΠ ΩΣ ΠΟΣΟΣΤΟ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ	
	1994-1996	1994-1997
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	<u>32</u>	<u>43</u>
ΕΤΠΑ	33	43
ΕΚΤ	21	31
ΕΓΤΠΕ-ΠΡΟΣΑΝ.	42	59
ΧΜΠΑ	18	30
ΕΘΝΙΚΟ ΣΚΕΛΟΣ	30	40
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΚΕΛΟΣ	36	49

ΠΗΓΗ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.

ΠΙΝΑΚΑΣ VI

ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΩΝ ΚΠΣ (ΣΕ ΕΚΑΤ. ECU ΣΤΗΝ ΣΕΤΙΑ 1989-1993).

ΧΩΡΕΣ/ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ (1)=(2)+(3)	ΔΙΑΡΘΡ. ΤΑΜΕΙΑ (2)	ΕΘΝΙΚΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔ. (3)	ΔΑΝΕΙΑ ΕΤΕ
ΣΥΝΟΛΟ				
ΕΛΛΑΔΑΣ	12.997	7.175	5.802	1.410
ΣΥΝΟΛΟ				
ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	6.126	3.672	2.454	520
ΣΥΝΟΛΟ				
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑΣ	14.026	7.368	6.658	2.805
70% ΙΣΠΑΝΙΑΣ	16.507	9.779	6.728	2.206
ΣΥΝΟΛΟ Ν.				
ΙΤΑΛΙΑΣ	14.062	7.583	6.479	1.475
		% ΤΟΥ ΑΕΠ		
ΕΛΛΑΔΑΣ	5,2	2,9	2,3	-
ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	3,8	2,3	1,5	-
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑΣ	6,6	3,5	3,1	-
70% ΙΣΠΑΝΙΑΣ	2,0	1,2	0,8	-
Ν. ΙΤΑΛΙΑΣ	1,5	0,8	0,7	-

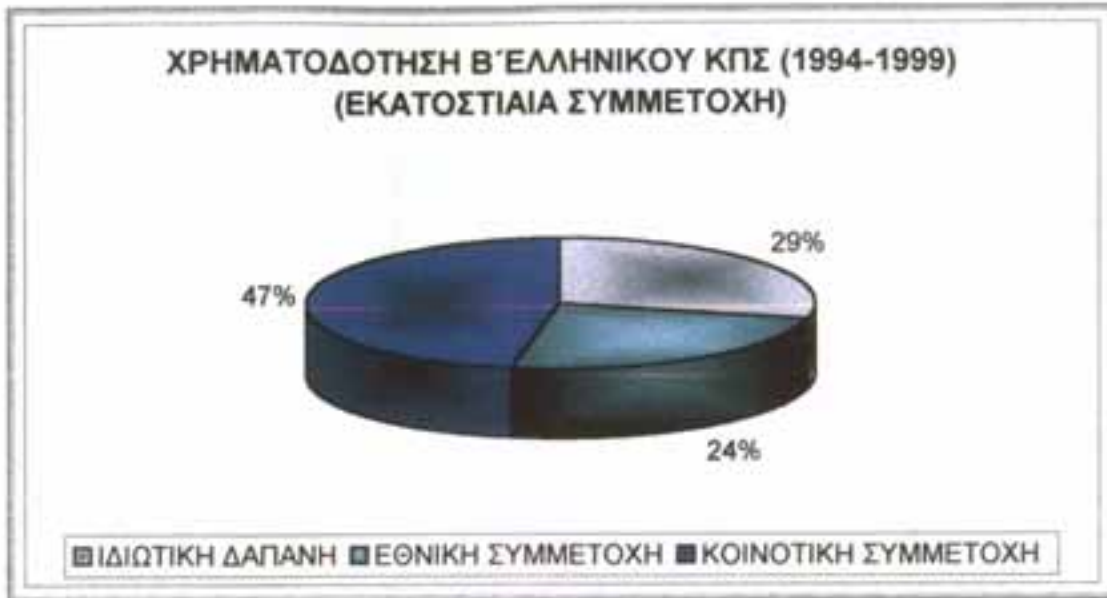
ΠΗΓΗ: ΕΠΤΡΟΠΗ ΕΚ (1990).

ΠΙΝΑΚΑΣ VII

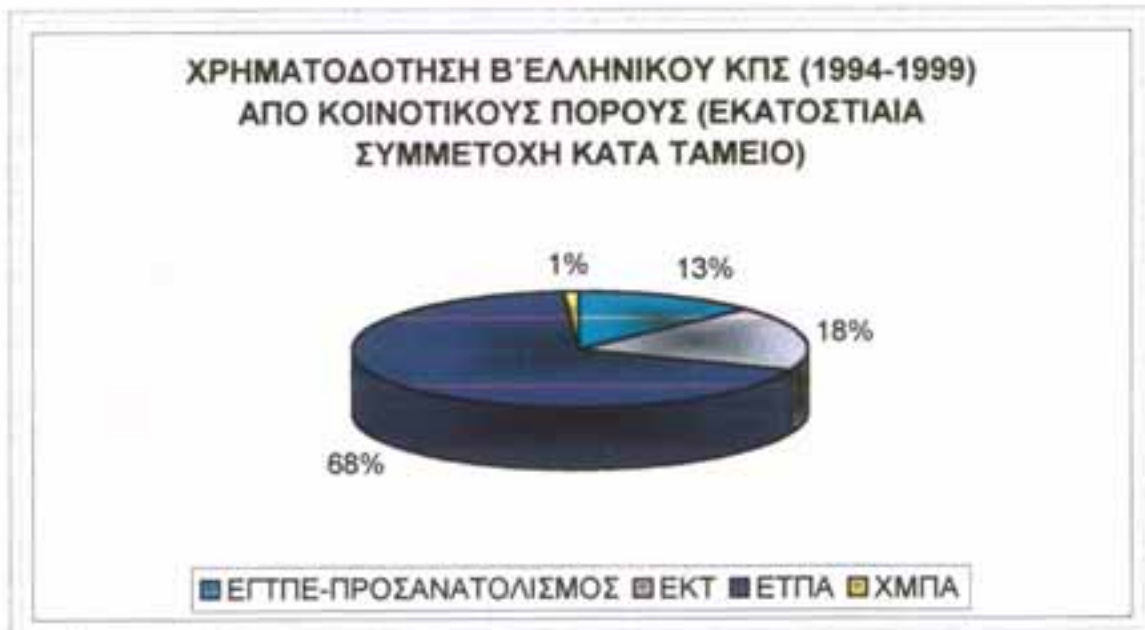
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΠΟΣΑ ΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΤΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΣΕ ΕΚ. ECU
(1993-1996)

	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	%	ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ	%	ΣΥΝΟΛΟ	%
ΙΣΠΑΝΙΑ	2.004	45	2.399	55	4.403	55
ΕΛΛΑΔΑ	837	59	601	41	1.439	18
ΙΡΛΑΝΔΙΑ	321	45	401	55	722	9
ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	622	43	823	57	1.445	18
ΣΥΝΟΛΟ	3.783		4.225		8.008	
ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ					5	0,06
<u>ΣΥΝΟΛΟ</u>	<u>3.783</u>		<u>4.225</u>		<u>8.013</u>	<u>100</u>

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΠΟ INTERNET (WWW.INFOREGIO.COM)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ Ι

ΠΗΓΗ: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΙΙ

ΠΗΓΗ: ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 94/627 ΕΚ. ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΕΚ,
L250/26.9.94.

Πίνακας II
ΧΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΟΣΟΔΗΡΙΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - Ε.-Κ

ισοεκατ. δρχ. τρέχ. τιμής

	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	ΕΛΛΟΔΟ
I ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ	15 266,2	59 136,0	98 596,0	112 331,0	16 651,7	277 666,0	315 965,4	349 630,3	451 947,1	595 656,5	788 341,5	1 013 670,3	1 326 474,7	1 419 334,2	1 687 153,7	3 381 636,6
ισοαπόδοτ. από Ε.Κ																
I.1 ΕΠΙΤΗ.	9 195,7	45 383,0	78 139,0	88 061,0	126 333,2	208 271,0	215 676,0	340 235,5	323 982,0	418 597,0	336 232,7	627 711,7	823 305,4	908 314,2	839 546,5	5 485 362,2
α. Εγγυηθείσες	8 985,4	44 626,0	76 321,0	83 231,6	126 519,9	187 571,0	204 363,0	327 167,2	366 842,5	373 677,0	476 310,0	525 996,5	709 692,8	791 402,1	731 474,7	4 341 407,5
β. Αποκρατοδοτούμενες (+ ΧΜΠΣ)	-	963,0	1 639,0	4 829,4	3 350,8	17 231,0	13 332,5	23 643,6	37 019,5	44 600,0	59 422,7	59 113,4	123 710,6	112 407,1	99 071,8	642 120,4
γ. Ενοικιαστική Βοήθεια	210,3	794,0	85,0	-	262,5	120,0	510,5	-	-	-	-	-	-	-	-	1 012,3
2. Πρωτογενής Πολιτική	7 518,8	9 777,0	16 294,0	19 206,6	36 641,5	51 864,0	37 836,9	65 337,1	92 567,2	114 100,0	131 327,0	295 479,4	351 515,5	329 368,3	422 339,2	2 055 895,8
α. Ημερησιακό Ταμείο	7 518,8	9 777,0	16 294,0	19 206,6	29 729,3	50 509,0	43 144,4	45 951,2	54 745,0	94 321,4	143 091,3	252 022,4	321 989,9	326 238,1	427 377,2	1 834 600,1
β. ΣΑΜΠ	-	-	-	-	912,7	1 157,0	10 702,5	16 336,2	762,2	49 358,6	33 235,7	43 457,0	79 325,6	3 030,2	262,0	1 271 295,7
3. Κοινωνική Πολιτική	106,7	1 489,0	1 340,0	3 353,8	4 222,5	10 237,0	20 410,6	26 537,9	39 913,5	56 368,5	63 365,0	68 971,9	109 373,7	131 302,3	68 439,5	604 902,5
4. Τιμολόγηση	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22 370,9	43 763,3	41 749,9	402 834,1
5. Ανομή Ανάπτυξης	911,1	320,0	641,0	612,0	1 150,0	4 749,0	21 040,5	15 233,8	2 326,9	2 900,0	2 333,6	15 513,7	3 313,8	6 390,7	10 411,3	38 409,3
6. Έξοδα Ενταξιακής																
Κίνηση Πίστευ	633,9	1 216,0	1 364,0	1 199,6	1 293,9	3 314,0	1 013,4	3 339,4	3 337,5	3 631,0	4 921,2	4 993,6	5 332,4	4 793,2	5 116,8	43 941,9
II ΑΠΟΔΟΣΗ ΣΤΗΝ Ε.Κ	9 871,8	18 362,0	25 021,0	32 612,5	4 133,3	91 596,0	34 621,4	65 793,1	108 256,8	120 902,2	131 513,0	198 082,9	273 104,6	306 698,7	369 951,2	1 675 640,5
μελέμενες στην Ε.Κ																
1. Δοσολόγηση ΕΚΑΝ	5 223,4	7 107,0	8 390,0	8 360,0	16 279,9	11 928,0	14 575,1	19 929,6	27 016,5	31 991,5	41 131,3	44 176,6	44 283,3	37 763,4	43 826,8	356 233,3
2. Γεννηθείσες Δοσολόγησης																
ισοαπόδοτ. (Σύμφωνο)	1 133,5	5 039,0	4 242,0	3 012,0	3 749,0	5 825,0	4 945,7	4 406,9	6 258,3	5 666,3	8 638,7	3 758,6	8 263,9	10 168,4	7 341,5	43 834,4
3. Συνεισφορές με βάση Φ.Π.Σ.																
981 351,3	-	-	-	-	-	-	63 371,0	33 321,2	49 061,2	55 676,7	67 860,6	99 838,7	119 333,3	135 516,9	156 592,2	177 077,2
4. Συνεισφορές με βάση ΑΕΠ	9 307,9	12 651,0	16 931,0	19 393,5	25 373,4	-	-	-	6 995,5	293,0	18 795,3	23 343,4	28 914,4	64 236,6	56 660,2	292 177,2
5. Δοσολόγησης - συνεισφορές	6 312,0	6 025,0	5 070,0	3 893,3	493,5	4 132,0	297,9	12 699,6	9 329,3	11 689,0	9 324,0	271,2	42 633,6	29 900,8	19 067,0	119 127,7
επιστροφές																
6. Επιστροφές κατά Καν.			325,0	1 110,1	1 766,7	1 250,0	1 541	2 607,8	2 600,1	3 136,4	4 109,5	4 962,8	5 463,3	7 617,2	8 030,5	42 713,9
Πρωτογενής (Ε.Α -																
Επιστημονική Βοήθεια)																
III ΚΑΘΑΡΙΣΕΣ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ	9 116,4	40 621,0	73 374,0	83 730,7	122 246,2	131 770,0	244 344,0	299 633,2	339 310,3	471 779,3	606 798,5	815 667,4	1 053 370,1	1 112 633,5	1 071 302,5	6 508 996,1

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Γεν. Λογιστηρίου του Κράτους (Εισοδημικές Εκθέσεις για το Γενικό Προϋπολογισμό του Ελληνικού Κράτους, έτη 1982 έως και 1996).

Πίνακας 1 Αύξηση του ΑΕΠ στις χώρες της ζυνοχίας, 1986 έως 1999

		EL	Ε	ΙRL	Ρ	ΕΥR4	EUR11 ^(*)	EUR15 ^(*)
Μέση ετήσια % μεταβολή του ΑΕΠ	1986-90	1,6	2,8	6,2	3,5	2,9	2,0	2,1
	1986-91	2,2	4,3	5,3	5,1	4,1	2,8	3,0
	1991-96	1,0	1,3	7,1	1,8	1,7	1,5	1,5
	προβολές 1996-99	3,8	3,6	9,2	3,8	4,1	2,6	2,8
Μέση ετήσια % μεταβολή του πληθυσμού	1986-96	0,5	0,3	0,3	-0,1	0,3	0,4	0,4
	1986-91	0,5	0,2	-0,1	-0,3	0,2	0,4	0,4
	1991-96	0,4	0,4	0,6	0,1	0,4	0,4	0,4
	προβολές 1996-99	0,5	0,1	0,9	0,1	0,2	0,3	0,3
ΑΕΠ κατά κεφαλήν (PPS), EUR15=100	1986	59,2	69,8	60,8	55,1	65,2	107,7	100,0
	1987	57,4	71,5	62,5	55,7	66,3	107,4	100,0
	1988	58,3	72,5	63,8	59,2	67,6	107,1	100,0
	1989	59,1	73,1	66,3	59,4	68,3	106,9	100,0
	1990	57,4	74,1	71,1	58,5	69,8	106,8	100,0
	1991	60,1	78,7	74,7	63,8	73,1	105,5	100,0
	1992	61,9	77,0	78,4	64,8	72,7	105,6	100,0
	1993	64,2	78,1	82,5	67,7	74,6	105,2	100,0
	1994	65,2	78,1	90,7	69,5	75,3	105,0	100,0
	1995	66,4	78,6	96,8	70,1	76,3	104,8	100,0
	1996	67,5	78,7	98,5	70,5	76,6	104,8	100,0
	προβολές 1997	69,2	77,8	96,4	70,7	76,3	104,8	100,0
	προβολές 1998	68,6	78,6	102,1	71,1	77,1	104,7	100,0
προβολές 1999	69,3	79,6	105,1	71,8	78,2	104,5	100,0	

^(*) Ρυθμοί ανάπτυξης 96-98 και 86-91: εξαιρούνται τα νέα ΓΟΚ
 Πηγή: Eurostat + υπολογισμοί ΓΔ ΧΥ.

Πίνακας 43 Βασικοί περιφερειακοί δείκτες

Περιοχή	Οικονομία							Αγορά εργασίας				
	ΑΕΠ (καθαρό ΠΡΠ) επί 100			Αναξιοποίητο ποσοστό (%) επί του ΑΕΠ (1987)			Επί ποσοστό αναπόρριπτα προϊόντα επί του ΑΕΠ (1987)	Ποσοστά ανεργίας (%)				
	1986	1987	Μέση, 1984-85 (9)	Γενική	Βιομηχανία	Υπηρεσίες		Συνολικά, 1987	Συνολικά, 1987	Μηνιαίοι, 1987	Μηνιαίοι, 1987	Μηνιαίοι, 1987
Ελλάδα	51,9	51,9	51,1	20,7	19,8	37,5	20,8	31,1	51,9	28,3	39,8	
Αττική	49,9	47,7	56,9	41,5	17,6	49,9	13,4	19,9	61,1	36,9	40,9	
Βασική Ελλάδα	55,6	55,5	55,3	31,8	27,5	46,8	13,4	19,9	59,7	24,8	37,1	
Πελοπόννησος	40,7	43,3	57,9	43,4	18,0	30,7	18,9	21,1	64,3	29,9	45,1	
Αιγαίο	62,8	76,8	75,0	1,0	25,0	79,7	18,5	19,0	54,9	33,7	34,5	
Ανατολ. Κρήτη	56,2	69,5	67,5	28,5	13,0	56,0	23,2	16,8	61,2	26,0	39,4	
Βόρειο Αιγαίο	44,0	51,7	50,3	24,2	19,9	36,1	15,1	10,0	42,5	15,0	29,0	
Κεντρ. Αιγαίο	75,1	75,3	74,8	10,2	25,0	69,9	13,2	11,8	52,6	17,8	25,8	
Κρήνη	56,6	72,5	71,5	37,8	12,5	49,8	12,7	14,4	44,3	24,4	35,8	
Εσπέρια	69,8	78,7	79,5	6,3	29,9	81,8	16,3	15,4	57,5	22,6	35,8	
Αρκαδία	66,3	67,1	66,8	16,4	28,5	63,1	18,5	16,8	52,6	31,5	42,8	
Βότση	55,0	50,2	62,3	22,2	27,8	60,2	17,0	19,7	49,9	23,1	37,8	
Πελοπόννησος	70,4	73,8	73,3	11,1	30,2	59,7	22,9	20,5	41,9	41,4	43,3	
Κανάρια	67,0	76,9	70,7	13,3	30,1	66,6	20,7	18,5	51,3	24,9	26,3	
Μακεδ. Π.Ε.	64,5	61,9	61,8	6,1	28,3	67,2	21,6	17,4	51,7	23,5	31,3	
Πελοπόννησος	60,5	62,0	62,5	2,7	36,9	60,4	20,7	18,5	51,3	24,9	26,3	
Κοινότητα Φοιάς	84,9	96,1	97,9	3,0	40,0	51,0	21,6	17,4	51,7	23,5	31,3	
Λαμία	60,3	69,0	68,0	9,2	39,0	61,8	13,2	11,8	52,6	17,8	25,8	
Αρκαδία	79,9	84,9	85,7	10,1	34,2	55,5	12,7	14,4	44,3	24,4	35,8	
Κοινότητα Βαλκων	55,0	100,0	99,6	1,2	26,5	72,3	16,3	15,4	57,5	22,6	35,8	
Βότση	57,4	78,4	67,0	13,5	29,2	67,8	18,5	16,8	48,4	31,0	41,8	
Καστοριά	55,0	71,9	74,0	14,0	26,6	57,8	17,0	16,8	52,6	31,5	42,8	
Καστοριά	54,3	65,9	65,6	12,1	33,2	54,7	17,0	16,8	48,4	31,0	41,8	
Βενετία	44,2	54,6	63,0	18,3	24,5	59,3	22,9	20,5	41,9	41,4	43,3	
Ελλάδα	78,7	85,6	81,4	4,2	35,8	60,6	20,7	18,5	51,3	24,9	26,3	
Καλαμάτα	60,9	69,7	69,1	3,6	38,4	59,4	21,6	17,4	51,7	23,5	31,3	
Κοινότητα Βαλκων	70,9	73,8	74,4	6,4	33,8	59,6	20,7	18,5	51,3	24,9	26,3	
Καλαμάτα	60,4	67,0	66,0	3,3	34,4	73,3	13,4	12,2	59,4	15,7	26,5	
Σύρος	54,9	58,7	60,0	12,1	32,3	65,6	20,6	19,6	47,8	30,6	45,1	
Αρκαδία	62,6	57,0	67,4	17,4	61,7	55,9	21,1	21,6	41,3	41,8	40,0	
Πελοπόννησος	67,8	67,2	66,0	12,1	28,9	67,0	21,4	18,3	46,2	26,0	26,0	
Καλαμάτα	62,5	72,2	71,4	10,3	3,9	92,6	20,4	20,4	71,3	16,4	56,4	
Καλαμάτα	69,3	74,5	74,8	3,4	17,8	73,9	25,4	20,9	48,9	26,3	39,0	
Γαλλία	109,8	103,8	105,8	4,8	38,6	60,7	10,2	12,0	41,5	13,9	23,7	
Île de France	142,4	135,9	148,1	0,4	20,3	79,3	8,6	10,7	41,2	11,2	19,7	
Basin Parisien	101,4	92,7	94,1	5,1	31,0	62,6	10,9	12,6	42,8	15,0	31,8	
Champagne-Ardenne	105,8	94,1	94,9	7,6	27,2	63,7	11,9	13,0	41,3	16,0	24,7	
Παρίσι	67,0	64,7	66,0	5,3	33,9	61,1	11,0	14,2	40,5	15,8	31,9	
Haute-Normandie	112,1	103,9	107,8	3,3	29,5	63,2	12,7	12,6	47,7	18,0	34,7	
Σεντ	108,0	91,9	93,5	8,5	38,3	62,7	10,0	10,9	49,3	13,4	24,3	
Βασκή	91,8	88,9	90,4	7,3	29,0	63,1	13,4	13,2	41,4	15,1	32,8	
Bourgogne	97,7	90,4	91,5	7,5	30,0	62,4	9,8	11,0	49,7	13,5	27,9	
North-Pas-de-Calais	88,2	88,4	88,8	2,3	31,4	66,8	13,9	15,8	44,0	18,4	36,4	
Εσπέρια	107,4	113,0	108,0	3,5	34,3	62,2	9,3	9,6	38,3	11,8	23,0	
Λορραίν	94,7	89,7	89,9	2,8	31,1	66,1	10,8	11,3	38,8	13,6	29,3	
Αλσατία	114,2	105,1	107,5	2,5	35,9	61,7	12,1	12,0	24,3	9,7	17,0	
Francia-Centre	97,0	92,7	91,8	5,9	37,4	68,6	11,4	13,4	41,1	11,5	20,7	
Οκσιτώ	93,0	87,6	88,5	5,1	28,4	63,4	10,6	10,7	41,7	13,1	26,3	
Pays-de-la-Loire	95,7	91,0	92,2	6,3	32,8	61,1	11,1	11,0	42,9	10,6	25,4	
Normandie	92,0	86,4	86,8	8,7	25,7	66,7	10,4	9,9	39,5	12,1	25,0	
Picardie-Champagne	92,8	83,3	84,4	10,9	28,2	62,0	10,8	11,1	43,9	13,8	31,0	
Σεντ-Ουάζ	85,6	83,5	88,8	8,4	23,2	68,4	10,4	11,4	41,9	13,8	25,4	
Ακουιτανία	102,8	101,1	101,0	0,0	21,7	70,2	11,7	11,9	43,1	14,2	27,9	
Μετς-Πυρενέες	94,6	87,2	87,9	8,4	24,5	67,1	9,1	11,2	41,4	13,5	23,7	
Λυών	83,1	81,3	82,4	8,8	25,9	64,9	9,7	9,2	38,7	11,1	23,6	
Σεντ-Ελ	105,4	101,0	106,9	4,8	33,9	68,4	8,7	10,9	40,1	12,5	25,1	
Ρον-Αλπς	103,5	100,4	102,2	3,6	30,5	63,8	8,4	10,5	39,5	12,2	23,7	
Αυεργόν	80,5	83,7	84,7	3,8	27,2	62,9	9,8	11,0	42,6	14,0	33,5	
Κιουρσόν	85,2	87,2	89,8	4,4	19,6	76,0	12,9	16,9	42,1	19,9	31,0	
Λανγκεντό-Ρουσσόν	88,2	78,1	80,2	7,8	19,4	72,6	14,2	17,8	44,5	22,8	32,0	
Πορντε-Ακου-Καθ'Αζούρ	100,1	92,0	93,6	3,7	19,5	77,5	12,3	16,5	41,2	16,6	23,9	
Κορσική	80,2	82,0	83,8	5,5	14,5	78,9	10,9	15,2	34,2	19,7	30,6	
Δεπάρτεμαντ Οζέρ-Μαρ	41,3	46,5	45,5	-	-	-	-	-	-	-	-	
Κουαντόου	58,9	60,1	62,1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Μετς-Ουάζ	46,7	54,0	54,0	-	-	-	-	-	-	-	-	
Κουρσόν	38,9	48,0	48,0	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ραυόν	40,4	45,7	45,7	-	-	-	-	-	-	-	-	
Μεσσηνία	60,8	66,5	64,8	10,0	23,5	60,4	18,1	10,1	56,0	10,1	15,0	
Ιταλία	106,4	102,7	102,1	6,3	31,7	61,8	16,2	12,3	66,2	16,8	33,6	
North Coast	116,3	115,2	117,3	4,3	34,8	60,7	9,9	6,0	62,2	13,0	28,8	
Ρομάνια	118,9	117,5	116,4	4,5	39,6	55,0	20,4	8,7	61,5	12,8	26,8	

Πίνακας 2 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ στις πλουσιότερες και φτωχότερες περιφέρειες της Ένωσης, 1986 και 1996

(Κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε PPS EYP15=100)

Περιφέρειες	1986		Περιφέρειες	1996	
	ΑΕΠ	Κατά- τάξη		ΑΕΠ	Κατά- τάξη
Hamburg (D)	165	1	Hamburg (D)	182	1
Reg. Bruxelles-Cap. / Brussel Hfdst. Gew. (B)	163	2	Reg. Bruxelles-Cap. / Brussel Hfdst. Gew. (B)	173	2
Île de France (F)	162	3	Darmstadt (D)	171	3
Darmstadt (D)	152	4	Luxembourg (Grand-Duché) (L)	169	4
Wies (A)	148	5	Wien (A)	167	5
Greater London (UK)	148	6	Île de France (F)	166	6
Bremen (D)	144	7	Oberbayern (D)	158	7
Stuttgart (D)	143	8	Bremen (D)	149	6
Oberbayern (D)	141	9	Greater London (UK)	140	9
Luxembourg (Grand-Duché) (L)	137	10	Antwerpen (B)	137	10
10 πλουσιότερες	153		10 πλουσιότερες	158	
Stockholm (S)	133	11	Stuttgart (D)	135	11
Athensmaa/Åland (FIN)	132	12	Groningen (NL)	134	12
Lombardia (I)	132	13	Emilia-Romagna (I)	133	13
Uusimaa (FIN)	129	14	Lombardia (I)	132	14
Valle d'Aosta (I)	129	15	Valle d'Aosta (I)	131	15
Berlin (D)	128	16	Lusitania (FIN)	129	16
Emilia-Romagna (I)	125	17	Trentino-Alto Adige (I)	128	17
Mittelfranken (D)	124	16	Grampian (UK)	126	18
Athysarpen (B)	124	19	Friuli-Venezia Giulia (I)	126	19
Karlsruhe (D)	123	20	Karlsruhe (D)	126	20
Düsseldorf (D)	122	21	Verona (I)	124	21
Grampian (UK)	122	22	Berkshire, Buckinghamshire, Oxfordshire (UK)	124	22
North-Holland (NL)	117	23	Mittelfranken (D)	123	23
Köln (D)	117	24	Stockholm (S)	123	24
Piemonte (I)	117	25	Salzburg (A)	121	25
25 πλουσιότερες	138		25 πλουσιότερες	143	
Guyane (F)	37	1	Guadeloupe (F)	40	1
Guadeloupe (F)	37	2	Ηπειρος (EL)	44	2
Azores (P)	37	3	Réunion (F)	46	3
Açores (P)	40	4	Guyane (F)	48	4
Madeira (P)	40	5	Açores (P)	50	5
Réunion (F)	40	6	Βόρειο Αιγαίο (EL)	52	6
Centro (P)	42	7	Martinique (F)	54	7
Βόρειο Αιγαίο (EL)	44	8	Madeira (P)	54	8
Extremadura (E)	44	9	Extremadura (E)	55	9
Açores (P)	44	10	Deesau (D)	58	10
10 φτωχότερες	41		10 φτωχότερες	50	
Ηπειρος (EL)	47	11	Andalucía (E)	57	11
Martinique (F)	49	12	Δυτική Ελλάδα (EL)	58	12
Δυτική Ελλάδα (EL)	49	13	Magdeburg (D)	58	13
Norte (P)	51	14	Πελοπόννησος (EL)	58	14
Ιόνια Νησιά (EL)	52	15	Calabria (I)	59	15
Andalucía (E)	53	16	Alentejo (P)	60	16
Castilla-La Mancha (E)	54	17	Centro (P)	61	17
Galicia (E)	55	18	Ανατολική Μακεδονία, Θράκη (EL)	61	18
Θεσσαλία (EL)	55	19	T. Oringen (D)	61	19
Ανατολική Μακεδονία, Θράκη (EL)	56	20	Mecklenburg-Vorpommern (D)	61	20
Κρήνη (EL)	57	21	Δυτική Μακεδονία (EL)	62	21
Δυτική Μακεδονία (EL)	56	22	Ιόνια Νησιά (EL)	62	22
Κεντρική Μακεδονία (EL)	56	23	Norte (P)	62	23
Calabria (I)	59	24	Θεσσαλία (EL)	63	24
Πελοπόννησος (EL)	61	25	Galicia (E)	63	25
25 φτωχότερες	52		25 φτωχότερες	59	

Νέα ΓΟΧ, Groningen (NL) δεν υπάρχουν στοιχεία για το 1986. Γαλλία (ΓΔ) 1986: στοιχεία 1994.
Πηγή: Eurostat + υπολογισμοί ΓΔ ΧΥ.

Πίνακας 29 Κατά κεφαλήν ΑΕΠ (σε PPS) στις περιφέρειες του Στόχου 1, 1988-96

Περιφέρεια ^{α)}	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1993	1994	1995	1996
Βελγίον	77	78	78	78	78	82	84	82	81	81
Στόχου 1 Belgique-België							84	82	81	81
Berlin-Ost, Stadt				47	58	72	73	80	81	81
Brandenburg				39	48	57	58	66	69	67
Mecklenburg-Vorpommern				37	48	52	53	60	61	61
Sachsen				36	44	53	54	61	63	64
Sachsen-Anhalt				36	45	54	55	61	61	61
Thüringen				32	43	52	53	60	60	61
Στόχου 1 Deutschland				37	46	55	58	63	64	65
Ασπιακή, Μοκένονια, Θούριη	52	53	52	53	55	56	57	59	60	61
Κεντρική Μακεδονία	58	58	57	58	61	63	64	65	68	67
Δυτική Μακεδονία	63	63	61	61	59	59	60	60	61	62
Βεσσαλία	54	57	54	55	56	57	58	60	61	63
Ηπειρος	43	42	39	40	41	42	43	43	43	44
Ιόνια Νησιά	55	54	52	53	53	53	53	60	61	62
Δυτική Ελλάδα	48	50	48	50	51	53	55	62	57	58
Στερεά Ελλάδα	72	72	68	68	64	64	65	65	66	65
Πελοπόννησος	58	57	55	56	56	56	57	58	58	58
Αττική	61	62	61	62	65	70	72	73	75	77
Βόρειο Αιγαίο	44	41	41	43	45	47	48	49	50	52
Νότιο Αιγαίο	28	27	25	26	28	31	33	34	35	36
Χαρτίη	57	54	51	52	54	57	58	61	62	63
Στόχου 1 Ελλάδα	58	58	57	58	60	63	64	65	66	68
Galicia	57	57	56	58	57	60	62	61	63	63
Principado de Asturias	70	70	68	70	69	72	74	73	74	74
Cantabria	72	74	73	74	74	75	76	76	77	77
Castilla y León	67	66	65	67	66	72	74	73	75	76
Castilla-La Mancha	60	61	62	63	62	65	67	66	65	66
Extremadura	49	48	46	50	50	55	58	56	54	55
Comunidad Valenciana	72	73	75	77	76	78	78	76	74	74
Andalucía	55	54	57	59	57	57	56	58	57	57
Región de Murcia	66	67	70	71	69	69	70	69	68	67
Ceuta y Melilla	64	63	63	66	63	64	69	68	74	72
Canarias	73	72	71	72	73	74	76	75	75	74
Στόχου 1 España	62	62	63	65	63	65	69	66	66	66
Corse	78	76	76	76	76	82	84	82	84	82
Συμμετοχές	37	37	37	37	39	40	41	40		
Martinique	51	50	50	52	52	53	54	54		
Guyane	49	51	53	54	53	53	51	48		
Reunion	43	43	45	47	48	48	47	46		
Στόχου 1 France	49	49	49	50	51	51	52	52	52	51
Ireland	64	66	71	72	76	81	83	81	87	87
Abruzzo	97	87	89	89	90	97	87	89	90	90
Calabria	78	75	76	76	79	74	75	77	77	79
Campânia	68	66	69	69	69	66	69	67	66	68
Puglia	73	71	71	72	71	69	70	72	71	71
Basilicata	64	62	63	63	64	64	66	67	66	69
Calabria	57	59	58	59	58	59	60	59	60	60
Sicilia	66	64	67	69	69	68	69	67	66	66
Sardegna	73	72	73	76	77	76	76	76	74	73
Στόχου 1 Italie	69	68	69	70	70	68	70	68	67	67
Flevoland	73	75	76	74	72	73	75	78	77	75
Στόχου 1 Nederland							75	78	77	78
Burgenland	60	61	64	66	65	70	72	72	70	71
Στόχου 1 Österreich							72	72	70	71
Norte	54	57	52	53	56	58	60	62	62	62
Čechy	45	45	48	49	52	54	55	56	63	61
Lisboa e Vale do Tejo	84	86	78	82	81	85	87	89	89	89
Alentejo	39	40	54	51	50	53	54	55	58	60
Algarve	56	54	63	65	69	68	71	70	70	73
Açores	43	45	43	44	48	48	49	50	50	50
Madeira	43	45	41	45	47	49	51	52	55	54
Στόχου 1 Portugal	61	63	60	62	63	66	68	70	70	70
Northside	80	77	84	70	71	74	75	74	71	73
Highlands, Islands	83	77	80	81	80	79	81	81	78	80
Northern Ireland	76	75	74	75	76	78	80	80	79	81
Στόχου 1 United Kingdom	78	78	74	75	76	78	80	78	78	78
EYP 15	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Στόχου 1 (1988-99) ^{β)}	63	64	64	65	65	67	68	69	69	69
Στόχου 1 (1994-99) ^{γ)}							68	68	68	68

Η περίοδος διασώθηκε σε δύο υποπεριόδους ώστε να ανταποκρίνεται στις προγραμματικές περιόδους 1989-93 και 1994 και μετά. Σε κάθε περίπτωση, το αυθεντικό προηγούμενο έτος της προγραμματικής περιόδου λαμβάνεται ως βάση εκτίμησης των μεταβολών κατά την περίοδο. Τα στοιχεία σε πλάγια γραφή αναφέρονται σε περιφέρειες που δεν συμπεριλαμβάνονταν στο Στόχο 1 κατά την περίοδο αυτή. Αυτές δεν περιλαμβάνονται στο σύνολο των περιφερειών του Στόχου 1 καθώς και στο σύνολο των χωρών. Για ολοκλήρωση της πρώτης περιόδου, η ΕΥΡ 15 δεν περιλαμβάνει το νέο ΓΟΚ.

^{α)} Μόνο περιφέρειες πλήρους απελευθέρωσης για το Στόχο 1

^{β)} Μόνο περιφέρειες με καθεστώς Στόχου 1 για ολοκλήρωση την περίοδο

^{γ)} Περιφέρειες με καθεστώς Στόχου 1 κατά την δεύτερη προγραμματική περίοδο

Πηγή: Eurostat

Πίνακας 31 Ποσοστά απασχόλησης στις περιφέρειες του Στόχου 1

Περιφέρεια ^α	Ποσοστά απασχόλησης (%) ^β		
	1988	1993	1997
Haute-Normandie	48,0	49,2	49,9
Στόχου 1 Belgique-België		49,2	49,8
Berlin-Cst. Stadt	-	-	-
Brandenburg	-	62,2	62,8
Mecklenburg-Vorpommern	-	62,7	61,8
Sachsen	-	60,9	62,7
Sachsen-Anhalt	-	61,6	59,6
Thüringen	-	61,6	63,0
Στόχου 1 Deutschland		61,6	62,0
Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	63,8	64,9	62,2
Κεντρική Μακεδονία	56,4	53,5	56,0
Δυτική Μακεδονία	57,6	54,3	53,6
Θεσσαλία	59,1	57,9	60,5
Ηπείρος	61,5	66,0	55,7
Ιόνια Νησιά	71,2	64,3	68,5
Δυτική Ελλάδα	65,9	56,9	59,9
Στερεά Ελλάδα	69,2	54,6	55,6
Πελοπόννησος	72,0	66,2	66,2
Αττική	60,1	53,7	62,4
Βόρειο Αιγαίο	69,2	52,6	62,5
Νότιο Αιγαίο	57,5	56,4	61,7
Κρήνη	70,9	67,9	70,1
Στόχου 1 Ελλάδα	67,1	55,2	56,7
Galicia	58,8	51,9	49,9
Principado de Asturias	47,0	44,5	43,2
Cantabria	45,4	46,9	45,9
Castilla y León	47,7	47,0	47,7
Castilla-La Mancha	47,6	46,2	47,8
Extremadura	41,2	40,1	41,0
Comunidad Valenciana	49,9	46,8	49,4
Andalucía	39,5	37,6	39,5
Región de Murcia	47,8	45,8	48,8
Ceuta y Melilla	36,9	39,8	42,2
Canarias	44,3	41,0	47,6
Στόχου 1 España	46,1	43,9	45,2
Corse	44,7	48,5	38,0
Guadeloupe	-	-	-
Martinique	-	-	-
Guyane	-	-	-
Réunion	-	-	-
Στόχου 1 Francé, εκτός ΥΔ	44,7	48,5	38,9
Ireland	51,5	62,7	67,7
Abruzzo	56,0	53,7	52,3
Molise	59,3	52,8	49,6
Campania	45,0	42,2	38,8
Puglia	47,1	44,8	41,3
Basilicata	48,8	45,6	42,1
Calabria	44,7	42,9	39,2
Sicilia	44,7	42,2	38,1
Sardegna	46,3	42,2	43,1
Στόχου 1 Italia	46,4	43,9	40,6
Flevoland	59,3	66,4	69,0
Στόχου 1 Nederland		66,4	69,0
Burgenland	-	-	66,2
Στόχου 1 Österreich			66,2
Nord	70,1	67,8	66,7
Centro	70,3	71,0	81,4
Lisboa e Vale do Tejo	64,3	66,9	63,5
Alentejo	60,6	62,0	62,5
Algarve	59,9	66,1	64,7
Açores	63,1	69,6	69,5
Madeira	71,3	67,7	63,3
Στόχου 1 Portugal	67,2	67,1	67,5
Marseyside	64,2	60,1	61,7
Highlands, Islands	60,1	66,5	73,9
Northern Ireland	58,3	60,0	64,2
Στόχου 1 UNITED KINGDOM	58,3	60,6	64,0
EYP15, Χωρίς το νέο FOK	61,0	60,3	-
EYP15	-	60,7	60,9
Στόχου 1 (1989-89) ^γ	61,4	49,7	49,6
Στόχου 1 (1994-99) ^δ		51,9	52,1

βλ. Σημείωση Πίνακα 29.

^α Μόνο περιφέρειες πλήρως επιλέξιμες για το Στόχο 1.

^β Ίσχυα απασχολούμενων ηλικιακού ηλικίας 15-64.

^γ Τα στοιχεία για τα γαλλικά ΥΔ το 1993 είναι για το 1994.

^δ Περιφέρειες με καθεστώς Στόχου 1 για ολοκλήρωση την περίοδο (εκτός Αβρuzzo).

Πηγή: Ευρωπαϊκή ΕΕΔ - έκδοση ΓΔ XVI. Επειδή τα περιφερειακά δεδομένα της ΕΕΔ για τα έτη πριν το 1992 αναφέρονται στον πληθυσμό 14-64, τα στοιχεία για 15-64 εκτιμήθηκαν στη βάση δεδομένων για το κοσμή μέλη.

Ευρωπαϊκή Ένωση 1997 15-64, 1997			Δημογραφία					Εκπαίδευση			Ποσοστά
			Ποσοστό πληθυσμού 1997		% πληθυσμός ηλικίας			Επίπεδο ποσοστό ανάλογα ηλικίας 25-29, % επί του συνόλου 1997			
					<15	15-64	65+	Χημικό	Μεσοίο	Υψηλό	
60.5	54.1	432	159	66.4	18.4	64.7	10.9	67	24	10	Ελλάδα
53.9	43.5	266	733	64.6	17.5	66.1	10.1	62	21	8	Αυστρία
53.6	34.4	167	693	42.6	15.7	67.4	16.9	63	25	11	Σουηδία
64.2	47.5	351	671	43.3	15.2	68.2	10.3	62	28	11	Φινλανδία
54.4	37.2	253	2449	205.6	10.2	69.0	14.3	37	42	22	Αρμενία
64.8	46.8	332	1011	57.9	18.2	64.9	18.8	61	27	13	Νοτιοανατολικά Κορέα
62.6	29.9	162	184	48.9	19.6	61.0	22.4	61	27	12	Βόρειο Αυστρία
61.7	41.3	328	238	56.7	18.3	63.9	14.2	66	25	9	Νότιο Αυστρία
72.1	55.3	356	529	67.1	18.5	65.3	16.2	63	28	14	Κορέα
48.5	33.7	231	33270	77.8	16.4	68.2	13.4	66	15	20	España
47.7	35.4	205	4322	92.4	14.9	67.8	18.2	67	14	16	Alicante
49.8	36.3	318	2724	92.5	14.4	67.5	18.1	70	13	17	Galicia
43.2	29.2	174	7071	101.4	12.8	68.5	16.8	65	15	20	Principado de Asturias
45.8	32.0	200	527	69.4	14.7	68.1	17.1	65	16	21	Cantabria
62.9	38.2	273	4637	57.4	13.7	69.4	16.9	52	17	28	Navarra
42.7	30.5	162	2028	283.0	13.4	71.8	15.1	51	19	23	Pais Vasco
54.1	39.2	222	527	62.5	14.5	68.7	16.2	69	15	25	Comunidad Foral de Navarra
54.0	37.4	203	251	51.7	14.3	67.4	16.2	64	13	22	La Rioja
54.0	35.0	227	1180	24.6	12.6	66.3	19.9	61	16	23	Aragón
42.4	35.1	139	5016	127.4	15.5	70.4	13.7	55	17	27	Comunidad de Madrid
45.0	28.6	142	5279	24.6	16.0	65.2	18.8	66	13	18	Cataluña
47.7	30.1	166	2510	23.6	16.0	65.1	20.0	63	15	21	Castilla y León
47.8	28.7	189	1624	21.4	17.5	64.2	18.2	72	11	19	Castilla-La Mancha
41.8	26.9	142	7075	23.9	16.0	64.9	16.2	75	10	18	Extremadura
51.3	39.1	272	10726	177.7	15.7	68.7	15.6	65	17	18	Εσπ.
38.3	41.8	80.0	8066	192.0	14.9	62.0	20.0	63	17	19	Cataluña
46.4	34.3	164	3933	107.8	16.6	63.4	16.0	67	15	12	Comunidad Valenciana
39.5	46.3	21.4	730	145.9	17.6	67.5	16.0	69	16	14	Islas Baleares
42.8	28.3	167	8349	84.6	15.8	67.3	12.9	70	13	17	Bur
39.5	38.9	54.2	7129	31.7	16.7	67.3	12.9	71	13	16	Aragón
42.6	33.7	142	1624	95.6	16.7	67.2	13.1	66	15	19	Región de Murcia
42.4	30.7	147	137	426.8	23.1	65.9	11.0	61	20	13	Galicia y Valia
47.8	31.1	151	1580	215.9	13.0	70.3	10.7	66	16	12	Canarias
69.7	42.3	272	66978	107.3	19.4	63.4	18.2	37	43	19	France
61.4	57.9	88.0	11044	912.4	20.2	65.4	11.4	34	38	20	Ile de France
60.2	36.1	164	1083	72.0	20.0	64.5	16.1	42	43	15	Bassin Parisien
58.2	39.2	175	1359	52.3	20.1	65.2	14.7	43	41	19	Champagne-Ardenne
66.3	50.5	162	1569	38.2	17.7	65.1	13.2	48	40	14	Picardie
60.3	52.0	165	1783	144.0	17.4	65.0	13.5	42	42	18	Haute-Normandie
61.9	53.5	162	2428	22.3	18.0	64.1	16.9	42	44	14	Centre
59.3	62.5	166	1419	20.7	19.6	64.2	16.0	42	42	16	Basse-Normandie
61.4	53.9	163	1629	51.3	18.2	63.7	14.1	38	46	16	Bourgogne
60.4	38.5	169	4004	322.9	17.9	64.8	13.2	44	41	13	Nord-Pas-de-Calais
60.6	52.7	164	5136	108.0	19.9	63.9	14.1	38	45	17	Est
57.9	49.2	159	2311	39.2	19.9	65.7	14.4	40	44	16	Lorraine
60.7	56.2	117	1709	356.3	19.9	67.0	13.1	34	48	18	Alsace
61.1	62.0	103	1117	66.9	19.7	66.2	15.7	40	44	16	Franche-Comté
61.5	54.4	166	7660	20.0	18.9	64.2	17.0	38	48	16	Occitanie
62.1	54.6	168	3167	26.7	19.6	64.8	15.5	38	47	14	Physcia de Loire
61.2	64.0	166	2688	106.4	18.7	64.2	17.1	33	48	19	Shqipëria
61.3	54.6	168	1625	63.9	17.4	63.4	19.3	35	47	15	Pays-Champanis
60.0	58.8	164	6126	99.1	10.7	64.4	18.0	32	49	13	Sud-Ouest
58.2	36.2	164	2605	70.1	17.1	64.4	18.2	32	50	18	Aquitaine
61.7	55.3	162	2512	56.4	19.5	64.5	15.8	32	47	21	Nord-Pyrenees
61.4	63.3	167	718	42.1	14.3	63.7	22.5	35	50	15	Limousin
61.5	61.9	161	6340	103.5	19.2	65.7	14.9	34	45	21	Centre-Est
62.5	57.8	164	5825	128.7	20.1	66.9	14.0	34	45	22	Rhône-Alpes
58.2	55.8	162	1315	50.3	14.3	64.9	15.8	38	45	17	Auvergne
63.2	45.0	161	5091	100.5	18.2	63.7	16.1	39	44	17	Valdensians
52.0	44.6	169	2354	62.4	17.9	63.4	15.7	40	42	18	Languedoc-Pyrenees
54.5	46.2	163	4495	142.2	18.4	63.9	17.8	38	45	17	Povence-Alpes-Cote d'Azur
38.9	25.8	143	241	30.7	17.9	64.5	17.8	64	26	10	Corse
			1644	13.4	27.7	65.1	6.2				Departements d'Outre-Mer
			425	24.4	24.7	65.3	6.1				Guyane
			390	24.7	24.2	65.9	7.4				Martinique
			160	1.0	35.2	61.4	2.8				Guyane
			870	63.7	23.5	66.0	6.2				Reunion
57.7	45.2	70.2	3628	51.8	24.9	64.3	11.5	69	23	21	Ireland
51.3	36.6	66.2	97461	101.7	14.9	68.2	16.8	38	32	9	Italia
55.9	43.0	68.5	6054	177.9	11.5	69.3	20.2	58	33	9	Nord-Ouest
37.1	34.5	69.6	4394	162.1	13.9	69.0	10.1	60	32	8	Piemonte

Πίνακας 33 Η απασχόληση στις περιφέρειες του Στόχου 1, 1997

Περιφέρεια ¹⁾	Απασχόληση (χιλιάδες)				Απασχόληση (%)		
	Γεωργία	Βιομηχανία	Υπηρεσίες	Σύνολο	Γεωργία	Βιομηχανία	Υπηρεσίες
Γερμανία	11	211	292	414	2,7	25,9	70,5
Στόχου 1 Belgique-Beigie	11	111	292	414	2,7	25,9	70,5
Berlin-Ost-Stadt	3	143	459	605	0,8	23,6	75,9
Brandenburg	58	375	670	1103	5,3	34,0	60,7
Mecklenburg-Vorpommern	50	235	482	767	6,5	30,7	62,8
Sachsen	55	685	1.37	1897	2,9	26,9	60,3
Sachsen-Anhalt	49	372	673	1093	4,4	34,0	61,6
Thüringen	42	393	542	1067	3,9	35,9	60,2
Στόχου 1 Deutschland	256	2203	4063	6522	3,9	33,9	62,3
Ανατολική Μακεδονία-Θράκη	92	41	97	230	40,5	17,9	42,1
Κεντρική Μακεδονία	138	178	361	694	19,5	25,6	54,8
Δυτική Μακεδονία	24	34	45	103	23,5	32,9	43,6
Στερελία	106	48	120	274	26,6	17,4	44,0
Ήπειρος	30	20	49	99	30,3	20,1	49,6
Ιόνια Νησιά	20	12	43	75	26,7	15,8	57,6
Δυτική Ελλάδα	37	41	95	233	41,5	17,6	40,9
Στερεά Ελλάδα	51	44	86	161	31,7	27,5	40,7
Πελοπόννησος	90	36	92	207	43,4	16,9	39,7
Αττική	14	356	1.038	1407	1,0	25,3	73,7
Βόρειο Αιγαίο	13	11	31	55	24,2	19,6	56,1
Νότιο Αιγαίο	10	20	68	98	10,2	20,0	69,8
Κρήτη	83	27	138	219	37,8	12,5	49,8
Στόχου 1 Ελλάδα	765	886	2223	3853	19,8	22,5	57,7
Galicia	139	247	443	894	22,2	27,6	50,2
Principado de Asturias	35	94	182	311	11,1	30,2	59,7
Cantabria	16	48	93	159	11,3	30,1	59,6
Castilla y León	128	220	447	775	14,0	28,4	57,8
Castilla-La Mancha	62	168	278	508	12,1	33,2	54,7
Extremadura	46	69	167	282	16,3	24,5	59,3
Comunidad Valenciana	83	440	780	1303	6,4	33,3	59,9
Aragón	231	406	1.232	1869	12,4	21,7	65,8
Región de Murcia	43	96	218	357	12,1	26,9	61,0
Ceuta y Melilla	0	3	35	38	0,3	5,9	92,8
Cánarias	44	33	354	521	8,4	17,8	73,8
Στόχου 1 Española	869	1883	4284	7014	12,4	26,8	60,8
Corse	4	8	42	53	6,6	14,5	78,9
Guadeloupe	10	24	90	124	7,9	19,7	72,5
Martinique	9	12	102	123	7,5	9,7	82,8
Guyana	3	4	36	43	7,8	10,0	82,2
Réunion	8	24	123	160	5,7	15,1	79,8
Στόχου 1 France	34	73	397	504	6,7	14,4	78,9
Ireland	149	391	829	1369	10,9	28,6	60,5
Μαίτη	17	28	61	107	15,5	27,0	57,4
Campania	153	335	1007	1495	10,3	22,4	67,3
Puglia	132	284	715	1130	11,6	25,2	63,2
Sardegna	23	62	93	167	13,7	30,9	55,4
Cataluña	67	92	333	512	12,7	18,0	69,0
Sicilia	154	257	851	1270	12,0	20,1	67,9
Sardegna	62	114	322	498	12,5	22,8	64,7
Στόχου 1 Italia	607	1162	3418	5189	11,7	22,4	65,9
Piemonte	6	24	91	123	6,7	19,4	73,9
Στόχου 1 Nederland	8	24	91	123	6,7	19,4	73,9
Burgentland	10	41	69	120	8,2	34,6	57,3
Στόχου 1 Österreich	10	41	69	120	8,2	34,6	57,3
Nóva	183	630	765	1578	11,6	39,9	48,5
Canário	266	268	348	904	31,9	29,7	38,6
Ilhas e Vale do Tejo	57	378	1082	1498	3,5	25,2	71,0
Alentejo	28	50	125	205	14,2	24,5	61,2
Algarve	17	28	86	143	11,8	19,6	68,6
Açores	15	19	67	93	16,0	21,2	62,8
Madeira	13	30	64	107	12,5	27,7	59,8
Στόχου 1 Portugal	601	1403	2519	4523	13,3	31,0	55,7
Marseilles	1	137	463	601	0,1	25,4	74,5
Highland Islands	8	37	26	70	5,6	26,3	68,1
Northern Ireland	35	181	443	664	5,2	27,3	67,5
Στόχου 1 UK	43	358	946	1344	3,2	26,4	70,4
ΕΥΡ 15	7428	44036	97924	149386	5,0	29,5	65,6
Στόχου 1	3352	8511	19111	30975	10,8	27,5	61,7

¹⁾ Μόνη περιφέρεια πλήρως επιλέγεται με το Στόχο 1.

Πηγή: Eurostat (ΕΕΔ), εκτιμήσεις ΓΔ XVI.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία :

- Bliss C. And J.Braga de Macedo (1990) , Unity with Diversity within the European Economy : The Community's Southern Frontier , Cambridge Univ. Press .
- Commission (1994a) , The Future of Community Initiatives under the Structural Funds , Com (94) 46.
- Commission (1997a) , The Cap and enlargement , European Economy
- Commission (1997b) , Agenda 2000 , Vol. 1: For a Stronger and Wider Union , Com (97) , 2000 ,τελικό.
- Ελεγκτικό Συνέδριο των ΕΚ , Ετήσιες Εκθέσεις , διάφορα τεύχη.
- Επιτροπή , Έκθεση για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης , διάφορα τεύχη.
- Ζαμπάρας , Α. (1990) , Οι Πόροι της Ε.Ο.Κ. και η Ελληνική Οικονομία, Βουλή των Ελλήνων , Διεύθυνση Επιστημονικών Μελετών , Αθήνα.
- Υπουργείο Οικονομικών , Κρατικός προϋπολογισμός : Εισηγητική Έκθεση , Διάφορα τεύχη.
- ΣΕΡΕΜΕΤΗΣ Δ. (1988) , Η συμβολή των κοινοτικών πόρων στη μεγέθυνση της Ελληνικής οικονομίας
- ΣΕΡΕΜΕΤΗΣ Δ. (1989) , Χρηματικές σχέσεις της Ελλάδας με τις Ευρωπαϊκές κοινότητες : Επιπτώσεις της ένταξης 1981-85 , Ίδρυμα Μεσογειακών Μελετών , Αθήνα.

- ΣΕΡΕΜΕΤΗΣ Δ. (1991), Ο κοινοτικός προϋπολογισμός ; στο Ν. Μαραβέγια - Μ. Τσινιζέλη . Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση . Θεωρία και Πολιτική , θεμέλιο , ΑΘΗΝΑ.
- ΜΟΥΣΗΣ Ν. Ευρωπαϊκή Ένωση . ΑΘΗΝΑ 1997. Εκδόσεις Παπαζήσης .
- ΡΟΥΜΕΛΙΟΤΗΣ Π. Η ολοκλήρωση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ο ρόλος της Ελλάδας . ΑΘΗΝΑ 1985.
- Ευρωπαϊκή Κίνηση . Η Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση . ΑΘΗΝΑ 1996 . Εκδόσεις Παπαζήσης.
- ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ Σ. Ευρωπαϊκή Οικονομική Ολοκλήρωση . ΑΘΗΝΑ 1997. Εκδόσεις Σταμούλης .
- Strasser Daniel : Τα Δημόσια οικονομικά της Ευρωπαϊκής , Ευρωπαϊκές Προοπτικές , Λουξεμβούργο 1980.
- Ένα νέο βήμα για την Ευρώπη : ένας κοινός χώρος βιομηχανίας και έρευνας (μνημόνιο της κυβέρνησης της Γαλλικής Δημοκρατίας προς το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων) , έγγραφο Συμβουλίου 9083 / 83 / 12-9-1983.
- Commission des Communautés Europeennes : Η κατάσταση της γεωργίας στην Κοινότητα . Έκθεση 1982 , Βρυξέλλες . Λουξεμβούργο 1983 .
- ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΑΚΑΤΣΙΑΝΟΣ – ΕΛΕΝΗ ΡΩΜΑΪΔΟΥ . Χρηματικές Δοσοληψίες Ελλάδας - Ευρωπαϊκής Κοινότητας και Διαμόρφωση των Βασικών Οικονομικών Μεγεθών της Ελλάδας στα Πλαίσια της Ευρωπαϊκής Οικονομίας (1981 – 1995).

Οικονομικά Δελτία :

- ANNA N. ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ . Εισροές κοινοτικών πόρων στην Ελλάδα : ιστορική αναδρομή και προοπτικές . Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών . Οικονομικό Δελτίο . Τεύχος 12 . Δεκέμβριος 1998 .
- Τράπεζα της Ελλάδος . Οικονομικό Δελτίο . Τεύχος 12 . Δεκέμβριος 1998 .

- Τράπεζα της Ελλάδος . Οικονομικό Δελτίο . Ιανουάριος 2000.
- Τράπεζα της Ελλάδος . Οικονομικό Δελτίο . Φεβρουάριος 2000.
- Τράπεζα της Ελλάδος . Οικονομικό Δελτίο . Μάρτιος 2000.
- Τράπεζα της Ελλάδος . Οικονομικό Δελτίο . Απρίλιος 2000.

INTERNET :

- WWW.EUROPA.EU.INT
- WWW.INFOREGIO.COM
- WWW.EE.GR
- WWW.STATISTICS.GR

